

A glowing cross is centered in the upper half of the image. The background is a vibrant blue sky with soft, white clouds. A faint rainbow is visible at the bottom of the frame. The cross itself is a simple, three-dimensional design with a bright light emanating from its center.

Η ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Σ.Β.Κ.

1. Η Σημασία, η Ανάγκη και η Αξία της Απολογητικής στην Εποχή μας

Η λέξη Απολογητική, στην κυριολεξία της, σημαίνει την συστηματική επιχειρηματολογία υπεράσπισης μιας πράξης, μιας συμπεριφοράς ή μιας πεποίθησης, μιας ιδεολογίας, μιας κοσμοθεωρίας ή ενός συστήματος αξιών, αλλά και όλων αυτών μαζί, εφόσον και όποτε όλα αυτά τίθενται υπό κριτικό έλεγχο. Αυτό άλλωστε είναι και η διαδικασία της απολογίας ενός κατηγορουμένου στο δικαστήριο. Απολογείται, εξηγεί και αιτιολογεί κάποια αξιόποινη συμπεριφορά όταν δικάζεται-κρίνεται γι' αυτήν.

Όμως γιατί υιοθετήθηκε και χρησιμοποιείται ένας τέτοιος όρος για τους Χριστιανούς; Χρειάστηκε, χρειάζεται ή θα χρειαστεί κάποιος Χριστιανός να απολογηθεί αποκλειστικά και μόνο για κάτι το οποίο πρεσβεύει η πίστη του και μπορεί κανείς να βρει και να κατηγορήσει την Χριστιανική Πίστη γι' κάτι το αξιόμειπτο; Ναι, μολονότι η Χριστιανική Πίστη επαγγέλλεται την απόλυτη αγαθότητα και σ' αυτήν δεν μπορεί κανείς να βρει οτιδήποτε το κακό, το ανήθικο ή το παράνομο, εντούτοις και χρειάστηκε και χρειάζεται και θα χρειαστεί οι Χριστιανοί να απολογούνται.

Οι Χριστιανοί, στην διαδρομή της ιστορίας τους, αντιμετώπιστηκαν διαχρονικά, με ειρωνεία, λοιδορίες, ύβρεις, συκοφαντίες, ψευδείς κατηγορίες και διωγμούς από διάφορες εξουσίες, συμφέροντα και καθεστώτα, τα οποία υπήρξαν και εξακολουθούν να λειτουργούν ως εκόντα ή άκοντα όργανα του άρχοντα του κόσμου τούτου, του Σατανά. Οι επίσημοι και ανεπίσημοι ή συγκεκαλυμμένοι διωγμοί των Χριστιανών εκ μέρους των διαφόρων εξουσιών, από τον 1^ο ως και τον 20^ο μΧ αιώνα, τους έσυραν σε συλλήψεις, ανακρίσεις, φυλακίσεις, εξορίες, ξυλοδαρμούς και ποικίλα βασανιστήρια, τα οποία κατέληγαν συνήθως σε φρικτό θάνατο. Μόνο και μόνο επειδή ήσαν Χριστιανοί.

Όλοι γνωρίζουμε τους διωγμούς της πρώτης εκκλησίας από την ρωμαϊκή εξουσία, αλλά και τους πρόσφατους διωγμούς

από τα διάφορα κομμουνιστικά καθεστώτα. Κι αν κάποιος θεωρήσει και μας πει ότι αυτά αποτελούν παρελθόν και ότι σήμερα ο κόσμος έστω κι αν δεν είναι χριστιανικός, διακρίνεται από σεβασμό στην ανεξιθρησκία και ότι όλοι είναι ελεύθεροι να θρησκεύουν κατά πως θέλουν, πλανάται και ψεύδεται. Πλανάται διότι και σήμερα οι Χριστιανοί συνεχίζουν να κατηγορούνται από ένα κατεστημένο ρηχής διανόησης, ως θρησκόληπτοι, φανατικοί, αφελείς, ανενημέρωτοι, οπισθοδρομικοί, αντιεπιστημονικοί, δεισιδαίμονες, υποκριτές κτλ.

Έτσι η απολογητική αποτελεί και σήμερα, όπως και στο παρελθόν μια ανάγκη προετοιμασίας μας, για μια ειρηνική, αλλά ασυμβίβαστη και μέχρι τέλους μάχη. Μια μάχη η οποία πρέπει να δίνεται από τον γνήσιο Χριστιανό με όπλα του, την πίστη του, την πραότητα του και την λογικά συγκροτημένη επιχειρηματολογία του, όπλα με τα οποία αποδεικνύει και προβάλλει την αλήθεια της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης.

Ένας αυθεντικός ορισμός του χαρακτήρα και της λειτουργίας της απολογητικής, μας δίδεται από τον Παύλο στην 2^α προς Κορινθίους επιστολή του, 10:3-6: «Γιατί μπορεί να ζούμε στον κόσμο, αλλά δεν πολεμάμε με όπλα κοσμικά. Τα όπλα με τα οποία πολεμάμε εμείς έχουν την δύναμη από τον Θεό να γκρεμίζουν οχυρά. Με αυτά ανατρέπουμε ψεύτικα επιχειρήματα και κάθε τι που ορθώνεται με αλαζονεία κατά της γνώσεως του Θεού. Με αυτά αιχμαλωτίζουμε κάθε σκέψη και την κάνουμε να υπακούει στον Χριστό».

Ζούμε σε μια μεταχριστιανική εποχή, μια εποχή, η οποία άρχισε περίπου το 1700 με τον λεγόμενο Διαφωτισμό. Οι τελευταίοι αιώνες υπήρξαν χρόνος όπου στις κοινωνίες αναβίωσαν παλιές φιλοσοφικές αντιλήψεις ή γεννήθηκαν καινούργια σχήματα σκέψης. Αθεΐα, υπαρξισμός, ηδονισμός, ναρκισσισμός, ουμανισμός. Και σήμερα μαζί μ' αυτά και η παγκοσμιοποίηση με τον υποβόσκοντα συγκρητισμό της. Όλα αυτά τα αθεϊστικά ή μάλλον αντίθετα σχήματα γεννήθηκαν ή αναβίωσαν, στερεώθηκαν και έγιναν δημοφιλή εξαιτίας κυρίως της ρωμαιοκαθολικής εκκλησιαστικής αλαζονείας και υποκρισίας, αλλά και της παπικής καταδυνάστευσης των

ευρωπαϊκών κοινωνιών. Ο παπισμός κυβέρνησε τον δυτικό κόσμο αντιχριστιανικά και βέβηλα, με ραδιουργίες και με σιδερένια ράβδο. Αντί να ακολουθήσει την πραότητα και την αγάπη της απολογητικής των αποστόλων και των πατέρων της πραγματικής Εκκλησίας του Χριστού, για να διαλύσει το σκότος αυτών των ιδεών, τις πολέμησε με τον δικό του αντιχριστιανικό, εξουσιαστικό σκοταδισμό, την Ιερή, δαιμονική καθ' όλα, Εξέταση, βασανίζοντας, καίγοντας και φονεύοντας όποιον εξέφραζε τις διαφορετικές προς τον παπισμό, απόψεις του, ειρηνικά ή οργισμένα, δίκαια ή άδικα.

Οι άνθρωποι, κατά κανόνα, τείνουν να ταυτίζουν την ποιότητα ιδεών και διδασκαλιών με την ποιότητα των εκάστοτε κηρύκων τους. Έτσι πολλοί άνθρωποι βιώνοντας για εκατονταετίες την παπική νοοτροπία, υποκρισία και εγκληματική πρακτική, διαμαρτυρήθηκαν μαζικά είτε αποσχιζόμενοι από την παπική εκκλησία, δημιουργώντας τις διάφορες προτεσταντικές ομολογίες είτε αγκάλιασαν από αντιεκκλησιαστική αντίδραση τα διάφορα αθεϊστικά φιλοσοφικά σχήματα σκέψης.

Έκτοτε και ειδικά ο Ουμανισμός, μια επιδερμικά ευγενών αντιλήψεων ανθρωπιστική φιλοσοφία, όπου ο Θεός καταργείται και ο άνθρωπος θεοποιείται, καθίσταται μια επικρατούσα αντίληψη του παρόντος κόσμου σ' όλες τις εκδηλώσεις του και ειδικά στην εκπαίδευση. Οι σπουδαστές και οι νέοι επιστήμονες σήμερα βομβαρδίζονται με παγκόσμια κηρύγματα, τα οποία είναι ασύμβατα με τον Λόγο του Θεού. Όταν ένας σπουδαστής αποφοιτά έχει ήδη συσσωρεύσει εκατοντάδες τέτοιων αντίθετων, προς την χριστιανική διδασκαλία, ιδεών. Η αθεΐα έχει απλωθεί σ' όλη την κοινωνία. Η επικρατούσα άποψη είναι ότι αξιόπιστη είναι μόνον η ανθρώπινη γνώση, η οποία επαληθεύεται από τις επιστήμες και την ανθρώπινη λογική του υλικού κόσμου. Οι περιοχές μελέτης, όπως της θεολογίας και της ηθικής, δεν θεωρούνται έγκυρα αντικείμενα γνώσης και κυρίως ασύμβατα προς την επιστήμη. Οι χριστιανικές αλήθειες και αξίες εξετάζονται μέσα από μια σχετικιστική, πληθωριστική, υλιστική και τάχα επιστημονική, οπτική. Αυτό αναγκάζει

πολλούς σύγχρονους επιστήμονες να διστάζουν να ομολογήσουν την πίστη τους.

Τους τελευταίους δυο αιώνες η σύγχρονη επιστήμη έχει σημειώσει τεχνολογικά επιτεύγματα, τα οποία κάνουν πολύ άνετη την ζωή του ανθρώπου και βοηθούν εξαιρετικά την αποκατάσταση της υγείας του. Για τον μέσο άνθρωπο η λέξη «επιστήμη» έχει γίνει συνώνυμη της αλήθειας και πολύ λίγοι αντιλαμβάνονται ότι επιστήμη δεν σημαίνει αλήθεια, αλλά μόνο μια διαρκή προσπάθεια προσέγγισης της φυσικής-υλικής αλήθειας. Ακόμη δεν θυμούνται ότι η επιστήμη, εκτός από τα ευεργετικά επιτεύγματά της, επιφυλάσσει και ιδιαίτερα καταστρεπτικές για το ανθρώπινο γένος αλλά και εν γένει για την φύση επινοήσεις, όπως είναι τα σύγχρονα οπτικά συστήματα. Σήμερα, λοιπόν, ο μέσος συγχυσμένος και αποπροσανατολισμένος άνθρωπος, ο οποίος δεν έχει συνειδητοποιήσει, ότι η ευεργετικότητα των επιστημονικών επιτευγμάτων προϋποθέτει την ανθρώπινη αγαθή προαίρεση και απονέμει στην επιστήμη ένα δυσανάλογα μεγάλο θαυμασμό και εμπιστοσύνη. Την αγαθή όμως προαίρεση την εξασφαλίζουν στον άνθρωπο μόνο οι χριστιανικές αξίες, οι οποίες πρέπει να προηγούνται ώστε η ανθρώπινη επιστήμη να παράγει μόνον αγαθά προϊόντα.

Επειδή οι διάφοροι «διανοούμενοι» άθεοι, έχουν αντιληφθεί αυτόν τον μεγάλο θαυμασμό τον ανθρώπων προς την επιστήμη, αποσιωπούν την προϋπόθεση και αναγκαιότητα της αγαθής προαίρεση, που μόνον η χριστιανικές αξίες εξασφαλίζουν και χρησιμοποιούν δόλια και αυθαίρετα την επιστήμη για να διαγράψουν τις χριστιανικές αξίες και να παρασύρουν στην βαθιά πλάνη της αθεΐας τους, τους συνανθρώπους τους. Ζούμε, στην ουσία, ένα πνευματικό πόλεμο. Κι' όταν τέτοια ιδεολογήματα διαρκώς επιτίθενται και πριονίζουν τις θεμελιώδεις αλήθειες της χριστιανικής πίστης, μια συναισθηματικού τύπου σχέση με την πίστη δεν μπορεί να είναι επαρκής για την εξουδετέρωση τέτοιων επιθέσεων.

Αυτός ο αντίχριστος καταϊγισμός φορτίζει με τόσες πολλές αμφιβολίες, κυρίως τους νεαρούς πιστούς, ώστε αυτοί να

παλεύουν σκληρά για να τις ξεπεράσουν. Μόνον η χάρις του Θεού μέσω μιας ορθά συγκροτημένης απολογητικής μπορεί να διαλύσει αυτές τις αμφιβολίες, να αναδείξει την αποκεκαλυμμένη απόλυτη αλήθεια του Χριστού, να ξεμπροστιάσει τα ψεύδη και να στηρίξει την βομβαρδιζόμενη πίστη. Έτσι η χριστιανική απολογητική σήμερα καλείται να διαμορφώσει την δυναμική μιας επανεκχριστιάνισης της κοινωνίας.

Η απολογητική ασχολείται με την αιτιολόγηση της πίστης μας, αλλά συχνά αναφέρεται και στα διάφορα πεδία της εκάστοτε ανθρώπινης γνώσης, όχι διότι την έχει ανάγκη, αλλά επειδή, όπως ήδη αναφέραμε, αυτή η γνώση, υπό την μορφή μιας ρηχής και δόλιας επιστημοσύνης, χρησιμοποιείται από τους διάφορους αντίχριστους, ώστε να διαμορφώνει στους συνανθρώπους μας πλανημένες οντολογικές πεποιθήσεις.

Η λογική επιχειρηματολογία της απολογητικής αντλείται από την Αγία Γραφή και τα άλλα ιερά μας κείμενα και καθοδηγείται από το Πνεύμα το Άγιο. Το Άγιο Πνεύμα φωτίζει την σκέψη μας, αλλά και μας φανερώνει τα ευρήματα της έντιμης και πραγματικής επιστήμης, τα οποία πάντοτε αναγγέλλουν την ποίηση των χειρών του Κυρίου του σύμπαντος. Και λέμε της έντιμης και πραγματικής επιστήμης επειδή υπάρχουν και τα αμφίβολης εγκυρότητας επιστημονικά ευρήματα ή ακόμα χειρότερα τα ψευδο-επιστημονικά κατασκευάσματα. Δυστυχώς αυτό είναι μια παθογένεια της επιστημονικής δραστηριότητας, η οποία παρατηρείται σε όλους τους τομείς της και όχι μόνο στην σχέση της με την χριστιανική πίστη, αλλά γενικότερα έχει να κάνει με την αντικειμενικότητα της ίδιας της επιστήμης.

Η ανάπτυξη της δαρβινικής θεωρίας της εξέλιξης, τον 19^ο αιώνα, αποτέλεσε ένα αγαπημένο δεκανίκι των άθεων στην αντιχριστιανική προπαγανδιστική τους προέλαση. Ενώ δε, η δαρβινική θεωρία της εξέλιξης εμφανίσθηκε, ως μια θεωρία ερμηνείας της ιστορίας της ζωής πάνω στη γή, σήμερα τείνει να επεκταθεί ως μια θεωρία ερμηνείας του σύμπαντος με διέπουσα αρχή της την τυχαιότητα. Σ' αυτού του είδους τις επιθέσεις των άθεων εξελικτικών, αλλά και των κάθε λογής επιτιθέμενων, η απολογητική πρέπει να συστηματοποιεί την άμυνά της. Μπορεί

να χρησιμοποιεί τα άφθονα διαθέσιμα λογικά και επιστημονικά επιχειρήματα για να διαλύσει τους μύθους που διατυμπανίζουν, ως αλήθειες, οι υποστηρικτές της εξέλιξης, δηλαδή:

- τον μύθο ότι η νέο-δαρβινική μακροεξέλιξη είναι τόσο δημοφιλής σήμερα, επειδή βρίσκει «συντριπτική» επαλήθευση στα ευρήματα και στα δεδομένα της εμπειρικής επιστήμης,

- τον μύθο ότι η κάθε αναπόδεικτη κοσμολογική θεωρία, είναι είτε αληθής είτε τουλάχιστον λογικότερη και πιθανότερη της βιβλικής δημιουργίας,

- τον μύθο ότι η βιβλική δημιουργία αποτυγχάνει να βρει οποιοδήποτε έρεισμα στα επιστημονικά ευρήματα και δεδομένα.

Στην πραγματικότητα κάθε τέτοια θεωρία ξεφεύγει από τα επιστημονικά πλαίσια και μετατρέπεται σε μια αυθαίρετη πίστη και μια θρησκευτικού τύπου λατρεία της τυχαιότητας. Υπάρχουν, λοιπόν, πολλοί τομείς στους οποίους η απολογητική πρέπει να διεισδύσει και να διαλύσει το σκότος της νέας πλάνης. Η πληθώρα και η διαφορετικότητα των γνωστικών πεδίων και το αχανές των πληροφοριών, συχνά ανόητα ψευδών και συχνότερα δολίων και υστερόβουλα κατασκευασμένων, απαιτούν την συστράτευση πολλών ειδικοτήτων Χριστιανών επιστημόνων, για την συγκέντρωση ή και συγκρότηση ισχυρών επιχειρημάτων όχι μόνον άμυνας, αλλά και μιας διαφωτιστικής αντιμετώπισης. Μιας αντιμετώπισης της χριστιανικής αλήθειας στα πολλά μέτωπα της σύγχρονης αντίχριστης μανίας. Η αγάπη του Θεού-Πατρός, η αλήθεια του Λόγου και ο φωτισμός του Αγίου Πνεύματος θα ενισχύσει και θα ευοδώσει αυτήν την συστράτευση για την αντιμετώπιση της πλάνης, την οποία εξαπλώνει ο διάβολος με τα εκόντα και άκοντα όργανά του.

Η απολογητική, με αυτόν τον τρόπο, θα βοηθήσει τα μέγιστα στην στερέωση της πίστης των χριστιανών. Πολλοί χριστιανοί, οι οποίοι είχαν φθάσει κοντά στην εγκατάλειψη της πίστης τους, ξαναγκάλιασαν τις χριστιανικές αλήθειες με την απολογητική. Πολλοί χριστιανοί, οι οποίοι δείλιαζαν να ομολογήσουν την πίστη τους σε ακαδημαϊκά ή κοινωνικά περιβάλλοντα βρήκαν

νέα και μεγάλη τόλμη όταν, με την μελέτη απολογητικών διατριβών, διαπίστωσαν ότι η χριστιανική αλήθεια είναι όχι μόνον ηθικά, λογικά και επιστημονικά υπερασπίσιμη, αλλά είναι η μόνη απόλυτη και καταλυτική αλήθεια.

Ακόμη μια τέτοια απολογητική θα αποτελέσει το υπέδαφος του ευαγγελισμού της πίστης στους μη πιστούς. Είναι αυτή η οποία καθιστά ικανό τον απολογητή και κήρυκα της πίστης να ανασκευάζει τις «λογικές» αντιρρήσεις των απίστων. Ο Παύλος χρησιμοποιούσε εκτεταμένα την απολογητική και η δομή της επιχειρηματολογίας του, προσαρμοζόταν στο ακροατήριό του.

Στην Αγία Γραφή το πλέον γνωστό εδάφιο στο οποίο βασίζεται η ανάγκη της απολογητικής είναι το 3:15 της 1^{ης} καθολικής επιστολής του Πέτρου, όπου ο κορυφαίος απόστολος δίνει την εξής εντολή στους πιστούς χριστιανούς: «Κύριον δε τον Θεόν αγιάσατε εν ταις καρδίαις υμών, έτοιμοι δε αεί προς απολογίαν παντί τω αιτούντι υμάς λόγον περί της εν υμίν ελπίδος, μετά πραΰτητος και φόβου». Ο άλλος κορυφαίος, ο Παύλος, στην προς Φιλιππησίους επιστολή του (1:7) ομιλεί για την αποστολή του να υπερασπιστεί και επιβεβαιώσει το Ευαγγέλιο Αυτοί οι σίχοι μας λέει να είμαστε έτοιμοι. Μπορεί ποτέ να μη πέσουμε πάνω σε κάποιον ξένο που θα μας κάνει σκληρές ερωτήσεις σχετικές με την πίστη μας, αλλά εάν είμαστε σκεπτόμενοι και νουνεχείς άνθρωποι θα είναι ο εαυτός μας αυτός που πρώτος θα μας κάνει αυτές τις σκληρές ερωτήσεις και φυσικά θα πρέπει πάντα να είμαστε έτοιμοι να δώσουμε πλήρεις και πειστικές απαντήσεις. Και η ετοιμότητά μας δεν περιορίζεται μόνο στην άμεση διαθεσιμότητα και παροχή των σωστών πληροφοριών, αλλά συμπεριλαμβάνει και την προθυμία μας να μοιραστούμε την αλήθεια την οποία εμείς κατέχουμε. Πρόθυμοι για την ανταπόκρισή μας σ' όσους ρωτούν και προσδοκούν απαντήσεις. Επίσης αυτή η εντολή συνδέει την δραστηριότητα ενός προ-ευαγγελισμού με την υποδοχή του Κυρίου του σύμπαντος Ιησού Χριστού στις καρδιές μας.

Μπορεί να μας φαίνεται ότι χρειάζεται αρκετή προετοιμασία και αυτό είναι αλήθεια. Μάλιστα, η προετοιμασία αυτή δεν είναι

μόνο διανοητική, αλλά είναι κυρίως πνευματική και σύμφωνη με τον κατά Χριστό τρόπο ζωής.

Οι πιο πολλοί από μας θέλουν να έχουνε την πίστη τους, αλλά να αφήνουν τα «βαριά θέματα» για τους ειδικούς, δηλαδή τον κλήρο και τους θεολόγους. Εντούτοις, για τον καθένα μας, το να γνωρίζουμε τι είναι αυτό στο οποίο πιστεύουμε και γιατί το πιστεύουμε, δεν είναι απλά πολύ σημαντικό, είναι και απόλυτα αναγκαίο διότι:

1^ο Με την απολογητική, συνειδητοποιούμε την ανάγκη μας για αποκατάσταση και διαρκή αναβάθμιση της σχέσης μας με τον Θεό,

2^ο Έχουμε εντολή να είμαστε απολογητές, όταν απαιτείται, για να:

- διαδηλώνουμε την αλήθεια,
- να διαφωτίζουμε τους διψασμένους γι' αυτήν την αλήθεια
- να στηρίζουμε τους κλονιζόμενους, από την σύγχυση και την πλάνη συνανθρώπους μας.

α. Με τη Απολογητική Βοηθούμε την Αποκατάσταση της Σχέσης μας με τον Θεό.

1) **Εστιάζουμε την σκέψη μας στον Θεό.** Η αρμονική σχέση των ανθρώπων με τον Θεό ράγισε με την προπατορική παρακοή. Ως αποτέλεσμα αυτού του ραγίσματος προέκυψε και η διαταραχή της αρμονίας των μεταξύ των ανθρώπων σχέσεων. Το ανθρώπινο γένος κληρονόμησε αυτήν την τάση για παρακοή από τους πρωτόπλαστους. Έγινε εγωλατρικό και ειδωλολατρικό, επιμένοντας στον δικό του αδιέξοδο ατομιστικό κώδικα σκέψης και συμπεριφοράς. Η απελπιστική αυτή κατάσταση είχε ανάγκη εξεύρεσης μιας βέβαιης οδού σωτηρίας διαφυγής και ενός οδηγού φωτός για την επιστροφή του ανθρώπου στην πηγή της ζωής.

Ο Ιησούς Χριστός με την ενσάρκωσή Του, την ζωή και το έργο Του, τα πάθη Του, την ταφή και την ανάστασή Του απετέλεσε αυτό το οδηγό φως (Ιωαν. 8:12) και την οδό της επιστροφής των ανθρώπων στον Θεό και στην αιώνια ζωή (Ιωαν. 14:6). Ο Χριστός και Σωτήρας μας, μας τονίζει την πρώτη και μεγάλη εντολή: «αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου εν όλη τη καρδία σου και εν όλη τη ψυχή σου και εν όλη τη διανοία σου» (Ματθ, 22:37, Μάρκ. 12:30, Λουκά 10:27). Όμως δεν μπορούμε να αγαπήσουμε τον Θεό, με την ένταση που μας ζητά, αν δεν επιδιώξουμε να Τον γνωρίσουμε σε όλη την έκταση, στην οποία μας έχει αποκαλυφθεί. Η απολογητική είναι ένας τρόπος έκφρασης της αγάπης μας προς τον Θεό με την διάνοιά μας. Μας βοηθά να δείξουμε στους μη πιστούς ότι η χριστιανική πίστη είναι η μόνη και ασφαλής οδός σωτηρίας. Είδαμε ότι ο Πέτρος στην 1^η καθολική επιστολή του, 3:15, μας λέει «Κύριον δε τον Θεόν αγιάσατε εν ταις καρδίαις υμών, έτοιμοι δε αεί προς απολογία παντί τω αιτούντι υμάς λόγον περί της εν υμίν ελπίδος μετά πραύτητος και φόβου». Η απολογητική βοηθά πρώτους απ' όλους εμάς τους ίδιους διότι ξεκινά με την εστίαση και αφιέρωση του νου μας σ' Αυτόν, στον αγιασμό Του, δηλαδή στην υποδοχή και δοξολογία Του στις καρδιές μας και συνεπώς στην έναρξη αποκατάστασης της σχέσης μας μαζί Του.

2) Ενισχύουμε την πίστη μας στον Θεό. Στην ζωή μας όλοι δεχόμαστε δοκιμασίες πίστεως σε δύσκολες καταστάσεις. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, αν με την συνδρομή της απολογητικής, έχουμε ήδη διαλύσει τα σκοτάδια μας, μπορούμε να γίνουμε απολογητές στον εαυτό μας και να του πούμε: «Αυτή την αμφιβολία την έχεις επεξεργαστεί και με το μυαλό σου και με την καρδιά σου και την έχεις εξαλείψει. Η πίστη σου είναι αληθής και βεβαία. Μην κάμπτεσαι. Προσευχήσου και άφησε την δυσκολία σου στα χέρια του Κυρίου και Θεού. Απ' Αυτόν θα έχεις την συμφερότερη για σένα λύση στο πρόβλημά σου». Το ίδιο μπορούμε να πούμε και στον συνάνθρωπό μας, ο οποίος διέρχεται μια κρίση πίστεως κατά την διάρκεια ενός προβλήματός του.

3) Προστατεύομαστε από τις πλάνες. Η ενασχόληση με την απολογητική μας προστατεύει από τις αντίθετες, άθεες, αλλόθρησκες ή αιρετικές διδασκαλίες. Όλοι μας σχεδόν έχουμε έρθει σε επαφή με τους μάρτυρες του Ιεχωβά ή χιλιαστές και όλοι αναγνωρίζουμε το πόσο επιδέξιοι είναι στον προπαγανδισμό και στην στήριξη των θεωριών τους, αρνούμενοι την Θεότητα του Χριστού, την Τριαδικότητα της Θεότητας, την δυνατότητα της κατά χάριν Θεού θέωσης των ανθρώπων και πολλά άλλα, διαστρέφοντας εδάφια της Αγία Γραφής. Ένας μέσος Ορθόδοξος Χριστιανός, μολοντί έχει ενημερωθεί από την Εκκλησία μας για την χαλκευμένη μετάφραση, ανάγνωση και ερμηνεία των Γραφών από τους χιλιαστές, εντούτοις δεν είναι σε θέση να αποδείξει διαλεκτικά και να τους αποστομώσει άμεσα στις προκλήσεις τους. Αυτό συμβαίνει διότι εμείς οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί συνήθως δεν ερευνούμε και δεν μελετούμε τις Γραφές και έχουμε πάψει πια να είμαστε απολογητές. Δυστυχώς υπάρχουν Ορθόδοξοι Χριστιανοί, οι οποίοι έχουν πολύ χαλαρή ή ομιχλώδη σχέση με την ορθόδοξη πίστη. Για παράδειγμα κάποιοι απ' αυτούς δέχονται ότι ο Διάβολος δεν είναι ένα πραγματικό πνευματικό ον, αλλά μάλλον μια συμβολική μορφή του κακού. Κάποιοι άλλοι ισχυρίζονται ότι ο Χριστός δεν μπορεί παρά να είχε, ως

άνθρωπος, αμαρτωλές επιθυμίες και πάθη. Κάποιοι τρίτοι εκφράζονται θετικά για τον «γάμο» των ομοφυλοφίλων. Όλες αυτές οι απόψεις της εποχής μας είναι στην πραγματικότητα από ρηχές και ευτελείς έως έωλες και διεστραμμένες και σε κάθε περίπτωση μη έχουσες καμμία σχέση με την χριστιανική διδασκαλία και πίστη.

Ο κορυφαίος Παύλος στην προς Ρωμαίους 12:2 μας λέει: «μη συσχηματίζεσθαι τω αιώνι τούτω αλλά μεταμορφούσθαι τη ανακαινώσει του νοός υμών, εις το δοκιμάζειν υμάς τι το θέλημα του Θεού, το αγαθόν και ευάρεστον και τέλειον». Αυτό ακριβώς παθαίνουμε, ταυτιζόμαστε με την σύγχρονη κακομοιριά της αθεϊστικής ψευδοδιανόησης, δικαιολογούμε τις γήινες αδυναμίες μας και τις εκτροπές μας, υπερασπιζόμαστε τις διαστροφές μας και αγνοούμε το ευάρεστο στον Θεό, το οποίο δεν είναι άλλο από το πραγματικό συμφέρον μας, δηλαδή, την σωτηρία των ψυχών μας.

4) **Αναδεικνύουμε και Προβάλλουμε την Αλήθεια.** Η απολογητική διαλύει την γεμάτη θρασύτητα ψευδολογία ότι η χριστιανική πίστη είναι ασύμβατη με την επιστημονική σκέψη και ότι οι Χριστιανοί είναι αφελή και οπισθοδρομικά ανθρωπάκια, κολλημένα σε δεισιδαίμονες ιδεοληψίες. Η σύγκρουση πίστης και επιστήμης δεν είναι συμβατή με την Χριστιανική Παράδοση. Η παράδοσή μας δέχεται ότι η επιστήμη είναι δώρο του Θεού. Η Αγία Γραφή διερωτάται· «ούχί ὁ Κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καί ἐπιστήμην;» (1ώβ 21:2) καί προτρέπει· «ἄκουσόν μου τέκνον καί μάθε ἐπιστήμην» (Σοφία Σειράχ 16:24), «ἐκφανῶ ἐν σταθμῷ παιδείαν καί ἐν ἀκριβείᾳ ἀπαγγελῶ ἐπιστήμην» (Σοφία Σειράχ 16:25), ενώ αλλού τονίζει ότι ο Κύριος «προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην» (Σοφία Σειράχ 17:11). Η σύγκρουση επέρχεται μόνον, όταν η εικοτολογία της επιστήμης επιχειρεί να προσβάλλει την αποκεκαλυμμένη αλήθεια του Θεού. Τότε η απολογητική αναλαμβάνει να αναδείξει και προβάλλει την μόνη και απόλυτη αλήθεια χρησιμοποιώντας την λογική του Λόγου. Αυτή η θεοσπρίκτη λογική του Λόγου αποκαλύπτει τις αυθαιρεσίες της κάθε ψευδο-επιστημονικής θεωρίας.

β. Έχουμε Εντολή να είμαστε Απολογητές.

Εδώ πρέπει να δούμε και να αντιδιαστείλουμε τέσσερις συγγενείς έννοιες: αυτές της ομολογίας πίστεως, της απολογητικής της πίστεως, του ευαγγελισμού της πίστεως και της κατήχησης στην πίστη.

1) **Η Ομολογία Πίστεως** είναι η παραδοχή της πίστεως και λαμβάνει χώρα όταν ερωτούμαστε αν πιστεύουμε στον Θεό και Κύριο Ιησού Χριστό. Είναι επίσης η διακήρυξη της πίστεως και η απαγγελία της με το Σύμβολο της Πίστεώς μας, το «Πιστεύω».

α) «Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἑμοί ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθ. 10:32,33),

β) «Λέγω δὲ ὑμῖν· πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἑμοί ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ» (Λουκά 12:8,9)

γ) «ἐάν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ» (Ρωμ. 10: 9),

δ) «αγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων» (Τιμοθ. Α 6:12),

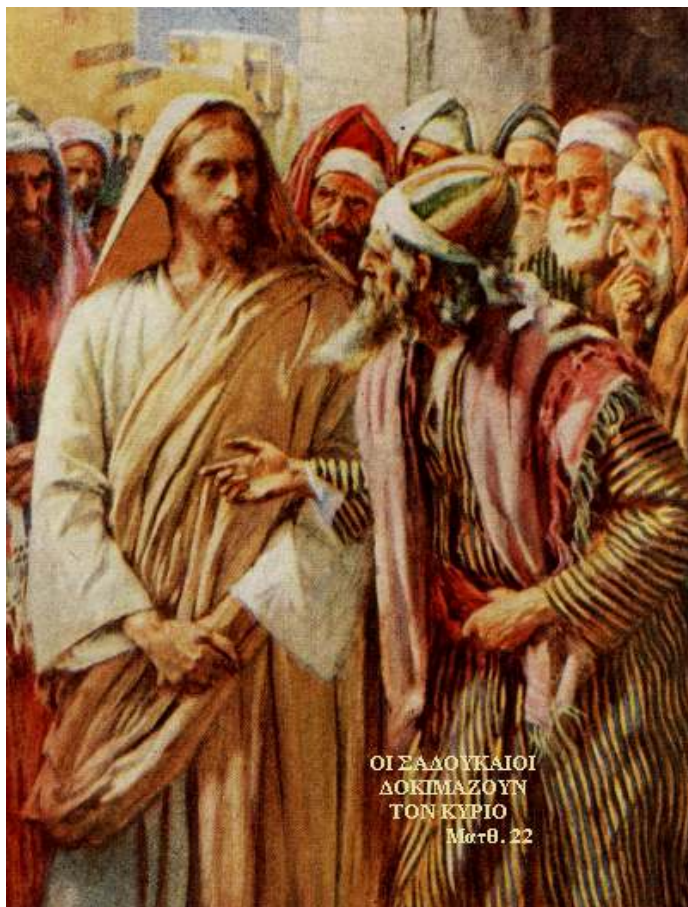
ε) «Ὅθεν, ἀδελφοί ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν» (Εβρ. 3:1).

2) **Η Απολογία Πίστεως ή Απολογητική** ακολουθεῖ τὴν ὁμολογία πίστεως καὶ εἶναι ἡ αἰτιολόγησή της. Γίνεται δηλαδὴ ὅταν απαιτεῖται νὰ τεκμηριώσουμε τὸ γιατί ἐπιλέγουμε νὰ εἶμαστε Χριστιανοί.

α) Ὁ Κύριός μας, ὅταν οἱ Σαδδουκαῖοι τὸν ἐδοκίμασαν με τὴν ἐρώτηση περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν τὴν αἰτιολόγησε

με λογικά επιχειρήματα, δηλαδή έδωσε απολογία ορθής πίστεως (Ματθ. 22: 23).

β) «έτοιμοι δε αεί προς απολογία παντί τω αιτούντι υμάς λόγον περί της εν υμίν ελπίδος, μετά πραΰτητος και φόβου» (Πέτρου 1^η 3:15). Αλλά και ο Παύλος και όλοι οι άλλοι Απόστολοι, χρησιμοποιούσαν την απολογητική για να επιδεικνύουν και να αποδεικνύουν την αλήθεια του Ιησού Χριστού.

3) **Ο Ευαγγελισμός της Πίστεως** είναι η διαλεκτική διακήρυξη της πίστεως και προϋποθέτει «ὡτα ευήκοα» στην άλλη πλευρά, διότι ο πραγματικός Χριστιανός δεν παραβιάζει την ελευθερία του άλλου, δεν γίνεται ενοχλητικός ή φορτικός και φυσικά ουδέποτε υβριστικός ή βίαιος. Ὅποιος θέλει και μόνον, ακολουθεί τον Κύριο και κανείς δεν υποχρεώνεται ή εκβιάζεται. Τα Ευαγγέλια, μας λένε:

α) «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα ἔθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28:19)

β) «εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι» (Λουκ. 9:23),

γ) «εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» (Ματθ. 16:24),

δ) «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν» (Μαρκ. 8:34).

Οι κορυφαῖοι Πέτρος καὶ Παῦλος, καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι ἐπειθὰν χρησιμοποιώντας ἐπιχειρήματα, γοήτευαν τὰ ακροατήριά τους με τὴν προσωπικότητα, τὸν λόγο καὶ τὴν μέχρι θυσίας συνέπεια τῆς ζωῆς τους καὶ ἔφερναν τοὺς ἀνθρώπους στὸν Χριστό.

Ὁ ευαγγελισμὸς ἀσκεῖται ὅπου καὶ ὅσο τὸ ακροατήριό δείχνει νὰ εἶναι καλοπροαίρετο ἀλλὰ ὄχι ὅπου καὶ ὅταν αὐτό εἶναι ἐχθρικό, στρεψόδικο, κακοπροαίρετο καὶ ἀμετανόητο. «Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ» (πρὸς Τίτο 3:10).

4) **Ἡ Κατήχηση** ἐπεκτείνεται στὴν μύηση τῆς μυστηριακῆς πίστεως καὶ λατρείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰ ὅσους εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ γίνουν μέλη τῆς Ἐκκλησίας Του. Γίνεται συνήθως ἀπὸ τοὺς πνευματικούς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

5) **Γιὰ ὅλα τὰ προηγούμενα** ἀς θυμόμαστε ὅτι τὰ βιβλικὰ ἐδάφια δὲν εἶναι συμβουλές, ἀλλὰ ἐντολές γιὰ τὸν κάθε Χριστιανό. Εἶναι ψέμα τοῦ διαβόλου ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ γίνουμε ὁμολογητὲς καὶ ἀπολογητὲς, δηλαδὴ νὰ ἀναπτυχθούμε πνευματικά, νὰ βαθύνουμε τὴν σχέση μας με τὸν Θεό καὶ νὰ διακηρύττουμε τὴν πίστη μας. Ὅπως καὶ στὴν ἐποχὴ τῶν διωγμῶν ἐστὶ καὶ τώρα στὴν ἐποχὴ τοῦ υλισμοῦ, τῆς πλάνης καὶ

της αθεΐας, η πίστη μας στην Αλήθεια προκαλείται, λοιδορείται, περιφρονείται, αποδοκιμάζεται και πολεμείται, από τα όργανα του διαβόλου, του άρχοντος του εκπεσόντος κόσμου. Και αυτά τα όργανα του διαβόλου συνηθέστατα έχουν κοινωνική προβολή και ποικίλη κοσμική αναγνώριση και πολυεπίπεδη καταξίωση και εξουσία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Μπορεί να είναι ισχυροί άνθρωποι της παγκόσμιας διακυβέρνησης και της παγκόσμιας ή ντόπιας οικονομίας ή εξέχουσες και προβεβλημένες προσωπικότητες της επιστήμης, της διανοήσης και της τέχνης.

Όμως ο Κύριος μας προείπε και μας διαβεβαιώνει: «μακάριοί εστέ όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσι και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ' υμών ψευδόμενοι, ένεκεν εμού –να είστε ευτυχισμένοι, όταν σας χλευάσουν και σας καταδιώξουν και σας κακολογήσουν με ψευδολογίες εξ αιτίας μου» (Ματθαίου 5:11).

2. Η Δομή και η Άσκηση της Απολογητικής

Η Απολογητική στηρίζεται σε τρεις πυλώνες και αναπτύσσεται σε τέσσερα επίπεδα.

α. Οι Τρεις Πυλώνες της Απολογητικής:

- 1) Η Καλή Γνώση της Πίστης μας,
- 2) Η Λογική - Συνεκτική Διάρθρωση των Επιχειρημάτων μας,
- 3) Ο Σεβασμός μας προς την Άλλη Πλευρά

β. Τα Τέσσερα Επίπεδα της Απολογητικής:

1^ο: Η Διακήρυξη και Υπεράσπιση της Πίστης μας στην Θεότητα, η οποία απευθύνεται στους Αγνωστικιστές και στους Άθεους,

2^ο: Η Διακήρυξη και Υπεράσπιση της Πίστης μας στην Προσωπική Θεότητα και την Πρόνοιά Της. Απευθύνεται στους Ντεϊστές, Νατουραλιστές και Πανθειστές,

3^ο: Η Διακήρυξη και Υπεράσπιση της Πίστης μας στην Μια και Τριαδική Προσωπική Θεότητα. Απευθύνεται σε όλους τους Αλλόθρησκους,

4^ο: Η Διακήρυξη και Υπεράσπιση της Ορθόδοξης Πίστης και Λατρείας μας Απευθύνεται σε όλους τους Ετερόδοξους Χριστιανούς.

2α. Οι Πυλώνες της Απολογητικής:

Πυλώνας 1^{ος}: Γνώση: Η απολογητική απαιτεί την γνώση της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης, αλλά και μια γενική γνώση των πλέον διαδεδομένων φιλοσοφικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων των άλλων. Γνωρίζουμε τα πιστεύω, τις θέσεις και τα επιχειρήματα της κατά περίπτωση άλλης πλευράς, για να στοιχειοθετήσουμε και αναπτύξουμε τα ανασκευαστικά δικά μας.

Μολονότι μόνον στα ευαγγέλια και τα άλλα ιερά κείμενα, βρίσκονται οι πλήρεις και σωστές απαντήσεις στα οντολογικά μας ερωτήματα, δυστυχώς αρκετοί Χριστιανοί, δαπανούν τον πολύτιμο χρόνο τους διαβάζοντας έντυπα αμφίβολης αξίας και χρησιμότητας, ψάχνοντας απαντήσεις. Πολύ συχνά μάλιστα, τα έντυπα που διαβάζουν δεν είναι απλά άχρηστα αλλά είναι τόσο ψυχοφθόρα ώστε τους οδηγούν σε ψυχοπνευματικά αδιέξοδα.

Πολλοί από τους συνειδητοποιημένους ορθόδοξους χριστιανούς, μπορεί σ' αυτό το σημείο να σκεφθούν: «Νομίζω ότι δεν είμαι ικανός και κατάλληλος για απολογητής. Δεν γνωρίζω όσα χρειάζονται και ούτε είμαι ούτε σοφός ούτε καλός στα λόγια». Πως απαντά όμως η Καινή Διαθήκη στην σκέψη μας αυτή;

α) Ο κορυφαίος απόστολος Παύλος με λόγο διαχρονικό γράφει:

(1) Στην 2^η επιστολή του προς τον Τιμόθεο (2:15): «Σπουδάσον σεαυτόν δόκιμον παραστήσαι τω Θεώ, εργάτην ανεπαίσχυντον, ορθοτομούντα τον λόγον της αληθείας». Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να προσπαθούμε διαρκώς να κατανοήσουμε καλλίτερα την ορθόδοξη πίστη μας και να

γνωρίζουμε που να βρίσκουμε τις ανασκευαστικές απαντήσεις στα επιχειρήματα της απιστίας ή της κακοπιστίας των άλλων.

(2) Στην 1^η προς Κορινθίους επιστολή του (19:31) μας γράφει: «ο Θεός διακηρύττει στην Γραφή: Θα αφανίσω την σοφία των σοφών και των ευφυών την ευφυΐα θα καταπατήσω. Που λοιπόν να βρεθεί σοφός; Που να βρεθεί έμπειρος στις Γραφές; Που να βρεθεί απολογητής αυτού εδώ του αιώνα; Ο Θεός απέδειξε πως η σοφία αυτού του κόσμου είναι μωρία. Πράγματι οι άνθρωποι με την σοφία τους δεν μπόρεσαν να αναγνωρίζουν τον αληθινό Θεό μέσα από τα δημιουργήματά του, τα οποία φανερώνουν την Σοφία Του, ο Θεός ευδόκησε να σώσει με την αφέλεια και απλότητα του κηρύγματος από τον τελικό όλεθρο εκείνους που θα πιστέψουν. Οι Ιουδαίοι ζητούν θαύματα ως αποδείξεις και οι εθνικοί ζητούν φιλοσοφικές αλήθειες. Εμείς όμως κηρύττουμε τον Σωτήρα Χριστό και μάλιστα σταυρωμένο, ένα κήρυγμα προσβλητικό για τους Ιουδαίους και ανόητο για τους εθνικούς. Γι' αυτούς όμως που κάλεσε ο Θεός, Ιουδαίους και εθνικούς, ο Χριστός που κηρύττουμε είναι του Θεού η δύναμη και του Θεού η σοφία. Γιατί αυτό, που τους φαίνεται ως μωρία του Θεού, είναι σοφότερο από την σοφία των ανθρώπων κι αυτό, που τους φαίνεται αδυναμία του Θεού, είναι πιο δυνατό από την δύναμη των ανθρώπων. Εξ άλλου αδελφοί μου, βλέπετε ποιοι είστε εσείς που σας κάλεσε ο Θεός. Δεν βρίσκονται ανάμεσά σας πολλοί σοφοί με τα ανθρώπινα κριτήρια ούτε πολλοί με πολιτική ισχύ ούτε πολλοί με αριστοκρατική καταγωγή. Αλλά αυτούς που ο κόσμος θεωρεί ανόητους, εκείνους διάλεξε ο Θεός να ντροπιάσει τελικά τους σοφούς και αυτούς που ο κόσμος θεωρεί ανίσχυρους, εκείνους διάλεξε ο Θεός για να ντροπιάσει τελικά τους ισχυρούς και αυτούς που ο κόσμος θεωρεί παρακατιανούς και περιφρονημένους, εκείνους διάλεξε ο Θεός, τα μηδενικά, για να καταργήσει αυτούς που θαρρούν πως είναι κάτι το σπουδαίο».

β) Στο κατά Ματθαίον 13:11, ο Κύριος λέει: «όταν δε αγάγωσιν υμάς παραδιδόντες, μη προμεριμνάτε τι λαλήσητε, μηδέ μελετάτε, αλλ' ό εάν δοθή υμίν εν εκείνη τη ωρα, τούτο

λαλείτε· ου γαρ υμεις εστε οι λαλούντες, αλλα το Πνεύμα το Άγιον». Αυτό απευθύνθηκε στους μελλοντικά υπόδικους αποστόλους, οι οποίοι έμελλε να έχουν ένα ιδιαίτερα επίπονο έργο απολογητικής υπό συνθήκες σκληρών σωματικών βασάνων. Ο Ιησούς ήξερε ότι δεν θα είχαν τον χρόνο και την άνεση να οργανώσουν τον λόγο τους και δεν ήθελε να ανησυχούν γι' αυτό. Όμως η ρήση αυτή αφορά κι εμάς με τις περιορισμένες και μικρές πνευματικές δυνατότητες και δεξιότητες.

γ) Συνδυάζοντας και συναρτώντας τα λεγόμενα του Παύλου, στην ρήση του Κυρίου στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, αντιλαμβανόμαστε ότι εμείς οφείλουμε να σπουδάζουμε τον Λόγο του Θεού, να γίνουμε κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος και δεν μας χρειάζεται καμμιά ιδιαίτερη ανθρώπινη σοφία. Το Άγιο Πνεύμα θα καλύψει όσα κενά αφήνει η δική μας προσπάθεια.

δ) Εις ότι αφορά την γνώση των θέσεων των άλλων, δεν σημαίνει ότι πρέπει να απομνημονεύσουμε λεπτομερώς τις θρησκευτικές ή τις φιλοσοφικές πεποιθήσεις όλων όσων δεν είναι Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Εκείνο που μας χρειάζεται είναι ένα γενικό περίγραμμα των πεποιθήσεών τους, ώστε συνδιαλεγόμενοι μαζί τους να γνωρίζουμε πως να τους μιλήσουμε για την πίστη μας. Σε επόμενα δοκίμια, δίδεται αυτό το περίγραμμα των κατά περίπτωση θρησκευτικών ή φιλοσοφικών τους πεποιθήσεων.

Πυλώνας 2^{ος}: Λογική:

α) Οι μεγάλες πρόοδοι της υγιούς επιστήμης, της τεχνολογίας καθώς και το τεράστιο μέγεθος της συσσωρευόμενης καθημερινά γνώσης, είναι αποτέλεσμα της λογικής σκέψης. Η λογική σκέψη διαμορφώνει και ακολουθεί αυστηρούς κανόνες αξιολόγησης των διαδικασιών απόκτησης της γνώσης. Επιπλέον αναλαμβάνει να αξιολογήσει και αυτήν καθ' εαυτήν την αποκτηθείσα γνώση. Η σκέψη για να θεωρείται λογική πρέπει να ικανοποιεί τέσσερα κριτήρια:

- (1) να βασίζεται σε στοιχεία η τεκμηριωμένες υποθέσεις,
- (2) να είναι συνεκτική και συνεχής,
- (3) να μην εμπεριέχει αλληλοαναιρούμενες θέσεις,
- (4) να έχει εμπειρική επαλήθευση.

β) Ο Θεός έπλασε τους ανθρώπους ως λογικά όντα, κατ' εικόνα Του (Γένεση 1:27, Κολοσ. 3:10) και η λογική διακρίνει τον άνθρωπο από τα κτήνη (Ιούδα 10). Ο Θεός μας αποκαλύφθηκε με δυο τρόπους, με την φυσική δημιουργία Του και με την ενσάρκωσή Του και είσοδό Του στις φυσικές διαστάσεις της δημιουργίας Του. Και ενώ ο σαρκωμένος Θεός υπερκέρασε την ανθρώπινη λογική, με την ενσάρκωση, τα θαύματα, την ανάστασή και την ανάληψή Του, εντούτοις δεν την κατάργησε ούτε την απαξίωσε. Αντίθετα, ο Κύριος δίδασκε με παραβολές, δηλαδή με λογικές αναλογίες παραδειγμάτων από την ζωή των ανθρώπων.

γ) Ο Θεός καλεί τον λαό Του να χρησιμοποιεί την λογική. Στον Ησαΐα 1:18 διαβάζουμε: «και δεύτε διαλεχθώμεν, λέγει Κύριος και εάν ώσιν αι αμαρτίαι υμών ως φοινικούν, ως χιόνα λευκανώ, εάν δε ώσιν ως κόκκινον, ως έριον λευκανώ». Το διαλεχθώμεν είναι μέλλων του ρήματος διαλέγομαι = συνομιλώ λογικά, συνομιλώ συγκριτικά, συνομιλώ διαλεκτικά, συνομιλώ με επιχειρήματα.

δ) Ο Θεός καλεί τον λαό Του να διακρίνει την αλήθεια από το ψεύδος (1^η Ιωάν. 4:6) και το δίκαιο από το άδικο (Εβρ. 5:14).

ε) Η Αγία Γραφή ευλογεί τα λογικά επιχειρήματα για να πείσει (Εβραίους 3:4, Πράξεις 17:30-31, Α΄ Κορινθίους 15:12-

20, Β΄ Πέτρου 1:16-18, Λουκάς 1:1-4, Ματθ.11:2-6, Κολ.4:6, Α΄ Πέτρου 3:15.

ζ) Ο Παύλος γράφει: «Ανατρέπουμε ψεύτικους ισχυρισμούς και καθετί που ορθώνεται με αλαζονεία εναντίον της γνώσεως του Θεού» (Β΄ Κορινθίους 10:4-5).

η) Η λογική, λοιπόν, είναι δώρο Θεού και ως ανθρώπινο πνευματικό εργαλείο είναι το πλέον κατάλληλο, για την ορθή κατανόηση του ότι εξυφαινεται μέσα στον χρόνο, τον χώρο και την ύλη και για ότι είναι υποκείμενο αιτιολόγησης μέσα σ΄ αυτές τις φυσικές διαστάσεις. Ωστόσο, για την προσέγγιση της Θεότητας, η οποία βρίσκεται υπεράνω αυτών των διαστάσεων, η ανθρώπινη λογική δεν είναι επαρκής. Εκεί απαιτείται ένας ιδιαίτερος καθαρισμός της καρδιάς του ανθρώπου και ο άνωθεν φωτισμός του νου του με την λογική του Λόγου.

θ) Ωστόσο, η υπηρεσία της λογικής είναι σπουδαία στην σχέση μας με τον Θεό διότι προσφέρει επαρκές και στέρεο έδαφος στην στήριξη της πίστης μας σ΄ Αυτόν. Η πίστη μας στον Θεό δεν μπορεί να αποτελεί μια αυθαίρετη και δεισιδαίμονα πεποίθηση, όπως η πίστη στην αστρολογία, στο γούρι, στην καφεμαντεία ή στην μετενσάρκωση, αλλά πρέπει να είναι μια εκλογικευμένη πίστη, βασισμένη σε στοιχεία και γεγονότα. Όταν λέμε «πιστεύω» εννοούμε ότι έχουμε κάποια δεδομένα και με τη βοήθεια λογικών συλλογισμών και συνειρμών φτάνουμε σε κάποιο λογικό συμπέρασμα, το οποίο κατ΄ ελάχιστο, δύναται να αποτελεί μια πραγματικότητα. Σε καμία περίπτωση δεν χρησιμοποιούμε το ρήμα με την έννοια του «έτσι μου αρέσει» όπως ορισμένοι αντίθεοι κατηγοριοποιούν, κατηγορούν και λοιδορούν την πίστη μας στην Θεότητα. Για παράδειγμα όταν κάποιος βλέπει μαύρα πυκνά σύννεφα στον ουρανό, μπορεί να πει «πιστεύω ότι θα βρέξει». Αυτός είναι ένας λογικός συνειρμός και σε καμία περίπτωση δεν συνιστά κάποια ασυνάρτητη και αυθαίρετη πεποίθηση. Οπότε, όταν έχω πολλά λογικά επιχειρήματα, τα οποία μάλιστα πλαισιώνονται και ενισχύονται από ισχυρές εμπειρικές παρατηρήσεις και έντονα βιώματα επαλήθευσης, αυτή η πίστη καθίσταται βιωματική βεβαιότητα και έχει τεράστια

διαφορά από κάθε είδους δεισιδαίμονα ευπιστία, με την οποία κάποιιοι ανοήτως τη συγχέουν. Άλλο είναι μια εκλογικευμένη πίστη, η οποία βασίζεται σε ιστορικά γεγονότα, σε λογικά επιχειρήματα και λογικούς συνειρμούς και άλλο είναι η αφελής, η δεισιδαίμων και η αυθαίρετη πίστη.

Για να γίνει σαφές το ότι ο Θεός μας είναι ζων και η πίστη μας στον Θεό δεν είναι παράλογη και αυθαίρετη, ας δούμε δυο μόνον παραδείγματα λογικών συνειρμών, γεγονότων και επιχειρημάτων, τα οποία στηρίζουν την πίστη μας:

(1) Ο Λογικός Κοσμολογικός ή Κοσμογονικός Συνειρμός:

(α) Το φυσικό Σύμπαν μολονότι είναι ένα τεράστιο και εξαιρετικά πολύπλοκο σύστημα, εντούτοις, λογικά και επιστημονικά τεκμαίρεται ότι είναι πεπερασμένο σε μέγεθος και ηλικία.

(β) Το Σύμπαν ή η Φύση έχει Αιτία Ύπαρξης επειδή:

1/ Ότι αρχίζει να υπάρχει έχει μιαν αιτία,

2/ Το σύμπαν άρχισε να υπάρχει,

3/ Άρα το σύμπαν έχει αιτία ύπαρξης,

(γ) Η Αιτία Ύπαρξης του Σύμπαντος είναι Αναίτια επειδή:

1/ Τα συμπαντικά ή φυσικά γεγονότα είναι μια αλυσίδα αιτίων και αποτελεσμάτων τους πάνω στο βέλος του χρόνου.

2/ Η γέννηση του σύμπαντος, είναι το πρώτο γεγονός, στην αιτιώδη αλυσίδα των συμπαντικών ή φυσικών γεγονότων,

3/ Το πρώτο γεγονός, είναι το πρώτο αποτέλεσμα της πρώτης αιτίας,

4/ Άρα η πρώτη αιτία είναι αναίτια, επειδή δεν αποτελεί αποτέλεσμα κάποιας προηγούμενης αιτίας,

(δ) Η Αναίτια και άρα η Αυθύπαρκτη Αιτία Ύπαρξης του Σύμπαντος δεν είναι φυσική, αλλά Υπερφυσική επειδή:

1/ Φυσικό είναι ότι είναι μέρος της φύσης ή του σύμπαντος.

2/ Οτιδήποτε δεν είναι μέρος της φύσης ή του σύμπαντος είναι εξ ορισμού μεταφυσικό ή υπερφυσικό

3/ Η γέννηση του σύμπαντος είναι η γέννηση της φύσης. Καθετί το φυσικό εμφανίζεται μετά την γέννηση της φύσης.

4/ Η πρώτη αναίτια αιτία προϋπάρχει και προηγείται της γέννησης του σύμπαντος ή της φύσης, όπως κάθε αιτία προϋπάρχει και προηγείται του όποιου αποτελέσματός της.

5/ Συνεπώς, η πρώτη αναίτια-αυθύπαρκτη αιτία, Δημιουργός του σύμπαντος ή της φύσης, υπάρχει και βρίσκεται εκτός της φύσης και είναι μεταφυσική στην ουσία της.

(ε) Η Αυθύπαρκτη-Αναίτια Αιτία Ύπαρξης του Σύμπαντος είναι μια Υπερφυσική Νοημοσύνη:

1/ Το σύμπαν είναι ένα πολύπλοκο, αρμονικό αποτέλεσμα μιας δημιουργού αυθύπαρκτης-αναίτιας μεταφυσικής αιτίας και λειτουργεί με φυσικούς νόμους και συγκεκριμένες διαδικασίες. Η ζωή στον πλανήτη μας υφίσταται ακολουθώντας συγκεκριμένες κατ' είδος οδηγίες ύπαρξης και διαιώνισης (DNA).

2/ Κάθε νόμος προϋποθέτει και απαιτεί νομοθέτη και κάθε πληροφορία και οδηγία προϋποθέτει συντάκτη.

3/ Δεν παρατηρείται καμία φυσική διαδικασία, η οποία να νομοθετεί ή να συντάσσει οδηγίες. Ως νομοθέτης και καθοδηγητής, πάντοτε και μόνο, νοείται μια εξουσιάζουσα νοημοσύνη.

4/ Επομένως το σύμπαν προϋποθέτει και απαιτεί ένα συμπαντικό νομοθέτη, καθοδηγητή και συντονιστή. Μια εξουσιάζουσα πλήρως και απολύτως το σύμπαν, Νοημοσύνη.

5/ Ανακεφαλαιώνοντας μέχρι εδώ, το σύμπαν προϋποθέτει και απαιτεί μια Αυθύπαρκτη-Αναίτια Εξουσιάζουσα την φύση, Μεταφυσική Νοημοσύνη δηλαδή μια Αναίτια υπέρ την φύσιν (Υπερφυσική) Νοημοσύνη, ως Δημιουργό του Αιτία.

(ζ) Η Αυθύπαρκτη-Αναίτια Υπερφυσική Αιτία Ύπαρξης του Σύμπαντος είναι μια Παντοδύναμη Νοημοσύνη επειδή

1/ Το σύμπαν μολονότι πεπερασμένο, είναι ένα ασύλληπτα τεράστιο σύστημα.

2/ Ισχύει το λογικό αξίωμα ότι κάθε αιτία είναι ισχυρότερη του κάθε αποτελέσματός της.

3/ Επομένως το σύμπαν προϋποθέτει και απαιτεί μια ισχυρότερη εαυτού αιτία.

4/ Άρα το σύμπαν προϋποθέτει και απαιτεί, ως Δημιουργό του Αιτία, μια Αναίτια, Υπερφυσική, Παντοδύναμη Νοημοσύνη.

5/ Η Έννοια της Αυθύπαρκτης, Αναίτιας, Υπερφυσικής και Παντοδύναμης Νοημοσύνης ως Δημιουργού Αιτίας του σύμπαντος, δεν είναι παρά μια περιφραση της έννοιας του Θεού – Δημιουργού.

(2) Ο Λογικός Συνειρισμός των Βιβλικών Γεγονότων:

(α) Από τις ευαγγελικές πηγές και από ικανό αριθμό ανεξάρτητων εθνικών ιστορικών πηγών, αποδεικνύεται ότι ο Χριστός:

1/ Υπήρξε πράγματι,

2/ Παραδέχθηκε και δήλωσε ότι είναι ο Μεσσίας και Θεός,

3/ Δέχθηκε και προσυπέγραψε την αλήθεια και θεοπνευστία των Γραφών, των Νόμων και των Προφητών,

4/ Έκανε Θαύματα, δηλαδή υπερφυσικά, θεραπευτικά και ευεργετικά έργα,

5/ Ανέστησε νεκρούς,

6/ Αναστήθηκε εκ νεκρών και ο Ίδιος,

7/ Οι αυτόπτες και αυτήκοοι μάρτυρες αυτών των θαυμάτων του Χριστού, προτίμησαν να βασανιστούν και να πεθάνουν παρά να αρνηθούν την αλήθεια όλων αυτών των γεγονότων,

(β) Αποδεικνύεται μαθηματικά (Peter W. Stoner: "The Science Speaks", Moody Press June 1958) ότι ο Χριστός:

1/ Επαλήθευσε στο πρόσωπό Του όλες τις μεσσιανικές προφητείες. Αποδεικνύεται δηλαδή ότι ο Ιησούς Χριστός είναι ο Μεσσίας με την υπεραστρονομική πιθανότητα

10⁹⁰⁰:1. Αυτή η μαθηματική σχέση δηλώνει ότι ο Ιησούς είναι ο Μεσσίας με μαθηματική βεβαιότητα,

2/ Επαλήθευσε την υπερφυσική προέλευση και θεοπνευστία των προφητειών, αφού αποδεικνύεται η εις το πρόσωπό Του επαλήθευση αυτών των προφητειών,.

(γ) Από την παγκόσμια διανοήση, είναι παραδεκτή η τελειότητα της Χριστιανικής Διδασκαλίας και μια τέλεια διδασκαλία μόνο θεϊκή προέλευση μπορεί να έχει.

(δ) Από τα (α), (β) και (γ), συνάγεται ότι η Χριστιανική Πίστη και Θρησκεία βασίζεται σε:

1/ Τέλεια διδασκαλία,

2/ Υπερφυσικές αποκαλύψεις,

3/ Αναστάσεις νεκρών και πάμπολλα άλλα ευεργετικά για τον άνθρωπο θαύματα και ιστορικά γεγονότα, των οποίων η αλήθεια βεβαιώθηκε με το αίμα:

α/ των συντελεστών αυτών των γεγονότων,

β/ των αυτοπτών μαρτύρων και ομολογητών αυτών των γεγονότων,

(ε) Από τα (α), (β) και (γ), συνάγεται ότι η Χριστιανική Πίστη δεν είναι τυφλή, αλλά στηρίζεται σε αναμφισβήτητα γεγονότα και όχι σε φιλοσοφίες ή εικολογίες ούτε σε μυθολογίες ή δεισιδαιμονίες ούτε σε αυθαίρετες ιδεοληψίες ούτε σε οποιονδήποτε συνδυασμό των παραπάνω.

(ζ) Έτσι, από τα (δ) και (ε) συνάγεται ότι ο Θεός υπάρχει.

ζ) Βλέπουμε ήδη ότι μολονότι η πίστη στον Θεό είναι ενστικτώδης, οι νουνεχείς άνθρωποι δεν είναι πρόθυμοι να πιστέψουν και να ακολουθήσουν την οποιαδήποτε περί της θεότητας πεποίθηση, χωρίς αυτή η πεποίθηση να στηρίζεται σε στοιχεία. Στους ανθρώπους αυτούς, μια απαλλαγμένη προκαταλήψεων και δεισιδαιμονιών πίστη στον Θεό, οικοδομείται συνήθως ως εξής:

(1) Ξεκινά από μια σειρά λογικών ερωτημάτων, συνειρμών και συμπερασμών, στην οποία:

(α) Εξετάζεται η αιτίαση της φυσικής δημιουργίας, η συνέπεια και η σχεδιασμένη νομοτέλεια αυτής της φυσικής δημιουργίας, δηλαδή:

1/ η λογική αναγκαιότητα μιας Υπερνοημοσύνης ως πρωταρχικής δημιουργού αιτίας του σύμπαντος, μας οδηγεί στην αναζήτησή Της,

2/ η ύπαρξη του πλήρους και συνεπούς συστήματος φυσικών νόμων, μας οδηγεί στην αναζήτηση του Αρχιτέκτονα και Νομοθέτη,

3/ η παρατηρούμενη συνέπεια, λεπτομερής ρύθμιση και συντονισμός όλων των στοιχείων και παραμέτρων του σύμπαντος, μας οδηγούν στην αναζήτηση του Συμπαντικού Ρυθμιστή-Συντονιστή,

4/ η ένθετη λεπτομερής κωδικοποιημένη συνταγή και καθοδηγητική οδηγία, μοναδική για τον κάθε έμβιο οργανισμό (DNA), η οποία προγραμματίζει την βιολογική συμπεριφορά του, μας οδηγεί στην αναζήτηση του Κωδικοποιητή-Προγραμματιστή.

(β) Εξετάζεται η ανάγκη αιτιολόγησης του ανθρώπου ως νοητικής, αυτοσυνειδησιακής, αισθητικής, βουλητικής, ηθικής και θρησκευούσας μοναδικότητας και αναπτύσσονται ερωτήματα του τύπου:

1/ Γιατί μόνον οι άνθρωποι είναι νοήμονες και γιατί αναζητούν την ερμηνεία του σύμπαντος και αυτής καθ' εαυτής της ύπαρξής τους;

2/ Γιατί μόνον οι άνθρωποι δεν συμβιβάζονται με την αισθητή φύση και αναζητούν τον Θεό, αναπτύσσοντας θρησκείες;

3/ Γιατί μόνον οι άνθρωποι δεν συμβιβάζονται, όπως τα υπόλοιπα ζώα, με την φυσική πραγματικότητα και αναζητούν ηθική τάξη και απόδοση δικαιοσύνης;

4/ Γιατί μόνο στους ανθρώπους υπάρχει συμπόνια και γονιδιακή αντίληψη του αλτρουισμού;

(γ) Η άμεση απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα είναι ότι όλα τα έμβια όντα έχουν ένστικτα και επιθυμίες επειδή αφ' ενός μπορούν να τα ικανοποιήσουν και αφ' ετέρου επειδή

αυτή η ικανοποίηση υπηρετεί σημαντικές επιβιωτικές τους ανάγκες. Πεινούν επειδή υπάρχει τροφή και επειδή η τροφή τους είναι αναγκαία στην επιβίωσή τους. Διψούν επειδή υπάρχει νερό και επειδή το νερό τους είναι αναγκαίο στην επιβίωσή τους. Επιθυμούν την επαφή με το άλλο φύλο επειδή το επιτάσσει η αναπαραγωγική ανάγκη. Ομοίως οι άνθρωποι, ως μόνα όντα με νοημοσύνη, αισθητική, συνείδηση και θρησκευτικότητα, αναζητούν ενστικτωδώς την σχέση και την κοινωνία με την Υπέρτατη Νοημοσύνη, την Θεότητα, επειδή η Θεότητα υπάρχει, επειδή η Θεότητα αναπαύει και τρέφει το πνεύμα τους και επειδή η Θεότητα τους προσκαλεί.

(δ) Όλα τα προηγούμενα συγκεκριμενοποιούνται με συνεκτική και συνεπή δόμηση, φωτίζονται και διασαφηνίζονται μόνο στα ιερά κείμενα της Αγίας Γραφής.

(ε) Τα ιερά κείμενα της Βίβλου, συγκρινόμενα με τα κείμενα κάθε άλλης θρησκευτικής ή μεταφυσικής εκδοχής, διακρίνονται για την ποιοτική τους υπεροχή, όπως διακρίνεται ο χρυσός από τον χαλκό, επειδή:

1/ Μόνον η Αγία Γραφή απαντά με εντυπωσιακή πληρότητα και συνέπεια σε όλα τα οντολογικά μας ερωτήματα και αιτήματα,

2/ Μόνον η Αγία Γραφή αποκαλύπτει και εξηγεί την δημιουργία του σύμπαντος και της φύσης,

3/ Μόνον η Αγία Γραφή αποκαλύπτει και εξηγεί την μοναδικότητα και τον ιδιαίτερο ρόλο του ανθρώπου στην φύση και την ιδιαίτερη σχέση του με τον Θεό,

4/ Μόνον η Αγία Γραφή αποκαλύπτει και αναδεικνύει αναλλοίωτες και αιώνιες αξίες στην ζωή του ανθρώπου,

5/ Μόνον η Αγία Γραφή έχει πλήρη ιστορική και αρχαιολογική επαληθευσιμότητα,

(2) Όλη η προαναφερθείσα λογική και επαγωγική διεργασία, υπό το φώς της Βιβλικής σοφίας, μας οδηγεί στο λογικό συμπέρασμα, ότι ο εχέφρων άνθρωπος, οφείλει να αναπτύσσει απόλυτη εμπιστοσύνη στον Θεό. Μια εμπιστοσύνη γεμάτη από την ελπίδα της οντολογικής του λύτρωσης και

επιαναφοράς του στην προπρωτική του κατάσταση. Αυτή ακριβώς η ελπιδοφόρα πεποίθηση, η οποία συγκεκριμενοποιείται από την Αγία Γραφή και την διαχρονική εμπειρία της Ιερής Παράδοσης, αποτελεί αυτό το οποίο οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί αποκαλούν Πίστη. Δηλαδή, η **Χριστιανική Πίστη είναι η δια του Ιησού Χριστού, Απόλυτη και Ελπιδοφόρα Εμπιστοσύνη στην Τριαδική Θεότητα:**

(α) Ο Παύλος ομιλώντας περί πίστεως στην προς Εβραίους επιστολή του (11:1), ως πίστη στον Θεό εννοεί αυτήν ακριβώς την ελπιδοφόρα εμπιστοσύνη μας προς τον Θεό: «Πίστη σημαίνει σιγουριά γι' αυτά που ελπίζουμε και βεβαιότητα γι' αυτά που δεν βλέπουμε».

(β) Όσοι έχουν μια τέτοια λογική πίστη και έντονη προσευχητική επικοινωνία με τον Θεό, γνωρίζουν πολύ καλά, επειδή το βιώνουν, ότι αυτή η επικοινωνία δεν είναι μονόδρομη, αλλά αμφίδρομη και διαδραστική. Ο Θεός ανταποκρίνεται στην «λογική λατρεία» μας προς Αυτόν (Ματθ. 7, 7-8, Λουκάς 11:09, Ρωμ. 12). Επεμβαίνει στις ζωές μας κατά τρόπο θαυματουργικό και ευεργετικό. Και αυτό αποτελεί μια διαρκή διαπροσωπική πειραματική απόδειξη της παρουσίας Του.

(3) Από την προηγηθείσα ανάλυση της οικοδόμησης της χριστιανικής πίστης, βλέπουμε ότι αυτή η ελπιδοφόρα εμπιστοσύνη στον Θεό, εδράζεται στην λογική. Έτσι η ορθόδοξη πίστη στον Θεό, υπέρκειται της λογικής χωρίς να την καταργεί, αφού την προϋποθέτει. Ανάμεσά τους δεν παρεμβάλλεται κανένα πραγματικό εμπόδιο, κενό, ασάφεια, ασυνέπεια ή ασυμφωνία, αλλά υφίσταται μια αρμονική σχέση. Αυτή η αρμονική σχέση λογικής και πίστης υφίσταται επειδή ο ίδιος Θεός είναι Αυτός, ο οποίος αποκαλύπτει τα μυστήρια της δημιουργίας Του, εμφυτεύοντας την θρησκευτικότητα στα γονίδια μας και εγχέοντας το φως της λογικής στο πνεύμα μας. Η αρμονική συνύπαρξη πίστης και λογικής είναι μέγα δώρο ζωής και δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι:

(α) Η λογική είναι το κάλλιστο εργαλείο, που έχουμε για την προσέγγιση του Θεού μέσα από την νομοτέλεια της φυσικής δημιουργίας Του, ενώ η πίστη δηλαδή η ελπιδοφόρα

εμπιστοσύνη μας σ' Αυτόν και η αγάπη μας σ' Αυτόν είναι το μόνο μέσον, το οποίο έχουμε για την κοινωνία μας μαζί Του.

(β) Ο άνθρωπος με τη λογική του μπορεί να φτάσει έξω από την πόρτα του Θεού, αλλά μόνο με την εμπιστοσύνη του και την αγάπη του γι' Αυτόν μπορεί να την ανοίξει.

(4) Ο Ιησούς είπε στους μαθητές Του (Ματθ. 10:16): «Σας στέλνω ως πρόβατα ανάμεσα σε λύκους, Να έχετε την σωφροσύνη του φιδιού και την ακεραιότητα της περιστεράς». Αυτός ο στίχος μας δείχνει την αναγκαιότητα της σωφροσύνης και η σωφροσύνη έχει εγκολπωμένη την λογική, την ευθυκρισία και τη οξυδέρκεια. Αν απουσιάζει η λογική, απουσιάζει και η σωφροσύνη. Δυστυχώς υπάρχουν πολλοί προβατόσχημοι λύκοι γύρω μας. Λύκοι με προβιά προβάτου. Άνδρες και γυναίκες, εξωτερικά γλυκείς, φιλικοί και φαινομενικά φιλόανθρωποι, οι οποίοι όμως, θα διέστρεφαν την αλήθεια για την υπηρετήση σκοπιμοτήτων και θα χρησιμοποιούσαν κάθε μέσο προκειμένου να παραπλανήσουν τους συνανθρώπους τους. Ο Χριστιανός για να αντιμετωπίσει αυτούς τους παντοειδείς λύκους, πρέπει να επιστρατεύσει την λογική του για δύο λόγους:

(α) Να θεμελιώνει ορθά και πειστικά τις θέσεις του,

(β) Να εντοπίζει τις όποιες λογικοφανείς αμφισβητήσεις και παγίδες κατά της χριστιανικής αλήθειας και οι οποίες γεννιούνται και αναπτύσσονται ρητορικά από μια δόλια λογική αφαίρεση.

(5) Επειδή η απολογητική, ασχολείται με την αποκεκαλυμμένη θεία αλήθεια, ο απολογητής αντιμετωπίζει διαρκώς ερωτήματα σχετικά με την αλήθεια και καλείται να απαντά πειστικά σε αυτά. Τέτοια ερωτήματα είναι τα εξής:

(α) Πως μπορεί κανείς να είναι βέβαιος ότι στ' αλήθεια υπάρχει Θεός;

(β) Είναι ο Χριστιανισμός η μόνη αλήθεια;

(γ) Είναι αλήθεια άραγε, ότι αναστήθηκε ο Χριστός;

Κτλ., κτλ.

Και ενώ, όλα αυτά τα ερωτήματα είναι απαντημένα και ενώ οι απαντήσεις αυτές αποτελούν αδιαπραγμάτευτες

αλήθειες για τον συνειδητοποιημένο χριστιανό, δυστυχώς δεν συμβαίνει το ίδιο και για τον κάθε κατ' όνομα χριστιανό. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι σήμερα, οι οποίοι αρνούνται ακόμα και την ύπαρξη μιας απόλυτης αλήθειας, έστω κι αν σκοντάφτουν σε λογικά προβλήματα, τα οποία ούτε οι ίδιοι μπορούν να διαχειριστούν. Υπάρχουν και οι μη χριστιανοί, οι οποίοι ενώ αντιλαμβάνονται την λογική αναγκαιότητα μιας πάγιας αλήθειας, συνεπώς και χωρίς αυτοαναιρέσεις, εντούτοις αγνοούν, διστάζουν ή αρνούνται να δεχθούν την απόλυτη αλήθεια του Χριστού. Στην πραγματικότητα η άγνοια, η άρνηση και οι αυτοαναιρέσεις σημαίνουν σκότος, ψεύδος, πλάνη και παραλογισμό. Ο Παύλος αυτό το διέγνωσε πολύ καλά και είναι τόσο βέβαιος για την χριστιανική λογική και αλήθεια, ώστε να προκαλεί τους ίδιους τους χριστιανούς να τις ελέγχουν, έναντι κάθε άλλης εκδοχής. Στην 1^η προς Θεσσαλονικείς επιστολή του, 5:21, μας υποδεικνύει: «πάντα δοκιμάζετε, το καλόν κατέχετε: - τα πάντα να ελέγχετε, τα καλά να κρατάτε».

(6) Η ενσικτώδης θρησκευτικότητα και Θεοστρέφεια, δηλαδή η εγγενής πανανθρώπινη διαχρονική πεποίθηση, ότι υπάρχει και μας έλκει μια νοήμων και προσωπική δύναμη, πέρα και πάνω από τον αισθητό κόσμο. Ότι δηλαδή υπάρχει Θεός και έτσι η αναζήτηση Του, είναι μια πραγματική ανάγκη. Ακόμη ότι αυτή η ανάγκη οφείλει να ακολουθείται και από μια ανάλογη πνευματική και λατρευτική πρακτική. Η πεποίθηση αυτή, όχι μόνο δεν είναι αυθαίρετη, αλλά αντιθέτως έχει τεράστιο λογικό έρεισμα, το οποίο τεκμηριώνεται και με την αυστηρά κριτική σκέψη στην Φυσική Θεολογία.

(7) Η Αγία Γραφή είναι μια λεωφόρος γεγονότων, ιστορικά και αρχαιολογικά επαληθευμένη, η οποία, με τις αποκαλύψεις της, συγκεκριμενοποιεί, μορφοποιεί και απαντά σ' αυτήν την ενσικτώδη αναζήτηση και την καθιστά λογικά τεκμηριωμένη πεποίθηση κατά θαυμαστό τρόπο διότι:

(α) απαντά πλήρως σε όλα τα οντολογικά μας ερωτήματα,

(β) μας κάνει γνωστό τον Θεό και οικοδομεί την πίστη μας στην χωρίς όρους αγάπη και στην χωρίς όρια εμπιστοσύνη. μας σ' Αυτόν.

(8) Η πίστη μας, περιληπτικά, μορφοποιείται με την εξής υγιή και συνεκτική λογική:

(α) Πιστεύουμε, λατρεύουμε και εναποθέτουμε την ύπαρξή μας σ' ένα υπέρτατο, αυθύπαρκτο, αυτάρκες, επικυρίαρχο, πάνσοφο, πανάγαθο, παντοδύναμο, τρισυπόστατο Ον, το οποίο σχεδίασε, δημιούργησε, ελέγχει, συντηρεί και επεμβαίνει στο ορατό, αόρατο, υλικό και πνευματικό σύμπαν. Το Ον αυτό το ονομάζουμε Θεό.

(β) Η συμπαντική πραγματικότητα, τάξη, νομοτέλεια, πολυπλοκότητα, συνέπεια και αρμονία κραυγάζει την ύπαρξη του Θεού και αποτελεί την πρώτη, και απτή αποκάλυψή Του στην ανθρώπινη νοημοσύνη.

(γ) Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και ομοίωσή Του και ο άνθρωπος μπορεί να απολαμβάνει κοινωνία και σχέση με τον Δημιουργό του. Αυτή η κοινωνία και σχέση

συνιστά μια ατελεύτητη και αιώνια μακαριότητα και είναι το ύψιστο αγαθό για τον άνθρωπο.

(δ) Ο Θεός έκανε την κοινωνία και την σχέση του ανθρώπου μαζί Του, εξαρτώμενη από την διάθεση συμμόρφωσης του ανθρώπου προς την εντολή της υπακοής, η οποία αποτελεί μέρος της συνολικής λειτουργικής τάξης με την οποία Αυτός συνέταξε την δημιουργία Του. Ο άνθρωπος επέλεξε και δυστυχώς εξακολουθεί να επιλέγει να μην υπακούει στον Θεό, διακόπτοντας έτσι την επικοινωνία μαζί Του και θέτει τον εαυτό του σε κατάσταση ψυχοσωματικής πτώσης και φθοράς μέχρι θανάτου.

(ε) Οι διάφορες θρησκείες, δεν είναι παρά οι ανθρώπινες αγωνιώδεις προσπάθειες αναζήτησης και προσέγγισης του Θεού. Η Χριστιανική Αλήθεια δεν είναι θρησκεία δηλαδή δεν είναι μια αγωνιώδης ανθρώπινη προσπάθεια να βρεί τον Θεό. Είναι το πραγματικό γεγονός και οι αποκαλύψεις που το συνοδεύουν, ότι ο ίδιος ο Θεός κατεβαίνει και συναντά τον άνθρωπο για να τον σώσει. Ο Θεός, επιδεικνύοντας αγάπη και έλεος, εισέρχεται στη δημιουργία Του και την ανθρωπότητα, ως άνθρωπος, με το ιστορικό πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Ενανθρωπίζεται για να διδάξει και να παραδειγματίσει ο Ίδιος τον εκπεσόντα άνθρωπο, να δώσει στον εκπεσόντα άνθρωπο την ευκαιρία σωτηρίας του και να του υποδείξει τον τρόπο αποκατάστασης της διαρραγείσας σχέσης του μαζί Του.

(9) Η λογική λεωφόρος Αγίας Γραφής και Ιερής Πατερικής Παράδοσης είναι η αποκεκαλυμμένη αλήθεια του Θεού, είναι η λογική του Λόγου, η μόνη αιώνια και ρωμαλέα λογική σωτηρίας. Έτσι μπορεί να συντρίψει όλα τα επινοήματα, τα οποία παρουσιάζονται και εκφράζονται από τον κάθε αντίχριστο. Αυτή λοιπόν είναι η λογική, η οποία πρέπει να γίνει το προ-μυστηριακό εργαλείο δημιουργίας ενδιαφέροντος και πειθούς των ανθρώπων στον ορθό τρόπο προσέγγισης της Τριαδικής Θεότητας.

Πυλώνας 3^{ος}: Πραότητα και Σεβασμός: Ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί αναλαμβάνουμε την ευθύνη να ακούσουμε το σκεπτικό των άλλων και να τους κατανοήσουμε χωρίς να λοιδορούμε τις πεποιθήσεις τους. Πέτρου 1^η 2:23: «ος (ο Χριστός) λοιδορούμενος ουκ αντελοιδορεί», Πέτρου 1^η 3:9 «μη αποδιδόντες κακόν αντί κακού ή λοιδορίαν αντί λοιδορίας». Δηλαδή η απολογητική μας πρέπει να στηρίζεται και στον σεβασμό μας προς τις ευαισθησίες, τα συναισθήματα και την αξιοπρέπεια των άλλων. Αν δεν υιοθετήσουμε μια ευγενική στάση και λοιδορούμε τον άλλον για τις πεποιθήσεις του, τότε τα επιχειρήματά μας, ανεξάρτητα του πόσο λογικά είναι, θα ηχούν στ' αυτιά του ως ενοχλητικά διότι ο συνομιλητής μας θα αναπτύξει ψυχολογικούς αμυντικούς μηχανισμούς. Κάθε απρεπής μας στάση, εκτός του ότι είναι αντίθετη προς την χριστιανική δεοντολογία, παραβιάζει και τους κανόνες της συναισθηματικής νοημοσύνης ως εργαλείου πειθούς. Να θυμόμαστε ότι ο Κύριός μας, μας ζητά να είμαστε «φρόνιμοι ως οι όφεις και ακέραιοι ως αι περιστεράι» (Ματθ. 10:16). Να είμαστε δηλαδή συνετοί και αγαθοί.

Ο πρωτοκορυφαίος Πέτρος, μας καλεί να ασκούμε την απολογητική μας «μετά πραΰτητος και φόβου» (1^η καθολική Πέτρου 3:15) και φόβος σ' αυτόν τον στίχο, σημαίνει σεβασμός. Ο άλλος κορυφαίος, ο Παύλος στην επιστολή του προς την Τιμόθεο (2:24-25) επίσης μας υποδεικνύει την πρόπουσα στάση μας «Ο δούλος του Κυρίου δεν πρέπει να φιλονικεί, αλλά να είναι προς όλους ήπιος, διδακτικός, υπομονετικός, διδάσκων με πραότητα τους αντιφρονούντες, μήπως τους δώσει ποτέ ο Θεός μετάνοια για να αναγνωρίσουν την αλήθεια και να συνέλθουν, ξεφεύγοντας από την παγίδα του διαβόλου, όπου κρατούνται αιχμάλωτοι και κάνουν το θέλημά του».

Όποιος καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις άθεων, αλλόθρησκων και αλλόδοξων, συχνά θα εκπειρασθεί να χάσει την υπομονή και την ψυχραιμία του, αλλά η πραότητα και ο σεβασμός θα πρέπει πάντοτε να πρυτανεύουν.

β. Τα Επίπεδα της Απολογητικής

Επίπεδο 1^ο: Γιατί Πιστεύω ότι Υπάρχει Θεός: Με μια πρώτη σειρά λογικών επιχειρημάτων, τα οποία αντλούνται με κριτική σκέψη από την Φυσική Θεολογία, την Βιβλική Γένεση και την ανθρώπινη επιστήμη απαντούμε στους άθεους, στους αγνωστικιστές και στους αυτοθεϊστές, δηλαδή σε όλους όσους αρνούνται ή αμφισβητούν την ύπαρξη της Δημιουργού Θεότητας. Η Φυσική Θεολογία βασίζεται στην λογική και την κοινή βιωματική εμπειρία. Είναι μια ιχνηλασία του Θεού, την οποία προσφέρει η μελέτη της φύσης σε αντιδιαστολή προς την παραχωρηθείσα γνώση του Θεού, την οποία μας προσφέρει η θεία αποκάλυψη της Αγίας Γραφής. Η φυσική θεολογία, εγκολπούμενη την βιβλική της στήριξη, μπορεί να αντιμετωπίσει πλήρως τις προκλήσεις των αμφισβητιών κάθε εποχής, οι οποίοι δεν θέλουν ή δεν μπορούν και αρνούνται να δουν τον Θεό μέσα από την δημιουργία Του.

Επίπεδο 2^ο: Γιατί Πιστεύω σε Προσωπικό Θεό, ο οποίος Μεριμνά για την Δημιουργία Του, αλλά και για τον καθένα μας ξεχωριστά: Με μια δεύτερη σειρά λογικών επιχειρημάτων, τα οποία αντλούνται με κριτική σκέψη από την Φυσική Θεολογία, την Αγία Γραφή και την διαχρονικά βιωματική, δια-υποκειμενική χριστιανική εμπειρία, απαντούμε στους ντεϊστές και στους πανθεϊστές, οι οποίοι δέχονται μεν την ύπαρξη δημιουργού Θεότητας, αλλά δεν θέλουν ή δεν μπορούν να αποδεχθούν τον προσωπικό Θεό και το ενδιαφέρον Του για την δημιουργία Του. Ο Ορθόδοξος Χριστιανός έχει χαώδεις διαφορές με όλους αυτούς και στην αντίληψη της Θεότητας και στην στάση ζωής.

Επίπεδο 3^ο: Γιατί Είμαι Χριστιανός: Είναι μια τρίτη σειρά λογικών επιχειρημάτων, τα οποία αντλούνται από την Συγκριτική Θεολογία. Η Συγκριτική Θεολογία, ως προς την σχέση της με την απολογητική, περιλαμβάνει την σύγκριση της Αγίας Γραφής με τα ιερά βιβλία των άλλων θρησκειών και την σύγκριση των προσωπικοτήτων των θεμελιωτών των διαφόρων

θρησκειών με την Αλήθεια και την Ζωή, τον Ιησού Χριστό, δηλαδή τον ίδιο τον Θεό. Με την 3^η αυτή σειρά επιχειρημάτων, απαντούμε στους ακόλουθους των άλλων θρησκειών. Ο Ορθόδοξος Χριστιανός έχει τεράστιες διαφορές, με τους οπαδούς των διαφόρων θρησκειών στην αντίληψη της Θεότητας, στην στάση ζωής και στον τρόπο της λατρείας.

Επίπεδο 4^ο: Γιατί Είμαι Ορθόδοξος Χριστιανός: Με μια τέταρτη σειρά λογικών επιχειρημάτων, τα οποία αντλούνται με κριτική σκέψη από την Δογματική Θεολογία, απαντούμε στους Χριστιανούς των άλλων ομολογιών. Η Δογματική Θεολογία εξετάζει και παρουσιάζει με συστηματικό τρόπο όλες τις αλήθειες της πίστεως, οι οποίες αποκαλύφθηκαν από τον Τριαδικό Θεό στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού και οι οποίες φυλάσσονται από την Ορθόδοξη Εκκλησία και διδάσκονται από αυτήν. Ο Ορθόδοξος Χριστιανός έχει από αξιοσημείωτες ως πολύ σημαντικές διαφορές με όλους τους ετερόδοξους. Αυτές οι διαφορές αφορούν και στην αντίληψη της Θεότητας και την στάση ζωής και τον τρόπο της λατρείας.

3. Γιατί Ο Χριστός είναι η Αλήθεια και γιατί όλες οι άλλες Θρησκείες αποτελούν Πλάνες;

Δυστυχώς λίγοι Χριστιανοί έχουν αποστομωτικές απαντήσεις σ' αυτό το ερώτημα. Εδώ θα δείξουμε γιατί ο Χριστός είναι η μόνη Απόλυτη Αλήθεια και ότι όλες οι άλλες θρησκευτικές πεποιθήσεις είναι φτωχά και αναποτελεσματικά υποκατάστατα ικανοποίησης του θρησκευτικού ενστίκτου.

α. Το Θρησκευτικό Ένστικτο και η Απόλυτη Αλήθεια:

1) Θρησκευτικό ένστικτο είναι ένα αποκλειστικά ανθρώπινο ένστικτο, ένα είδος γονιδιακής μνήμης της προέλευσης του ανθρώπου από την Θεότητα, της ιδιαίτερης σχέσης που έχει μ' Αυτήν και η ανάγκη του για επιστροφή του κοντά Της.

2) Ως Απόλυτη Αλήθεια ορίζεται η πάγια πραγματικότητα: τα σταθερά, αμετάβλητα, αναλλοίωτα γεγονότα. Για παράδειγμα ένα τέτοιο απόλυτο γεγονός είναι ότι δεν υπάρχουν τετράγωνοι κύκλοι ούτε τρίγωνα τετράγωνα. Κι ενώ η απόλυτη αλήθεια είναι μια λογική αναγκαιότητα, ορισμένες κατηγορίες ανθρώπων, συνήθως οι άθεοι, αντιτίθενται στην ύπαρξή της. Ο John Dewey (1859-1952), στο πρώτο Ανθρωπιστικό Μανιφέστο του 1933 (Humanist Manifesto 1), διεκήρυξε ότι «Δεν υπάρχει Θεός και δεν υπάρχει ψυχή. Εξ αυτού δεν υφίσταται καμμιά ανάγκη για τις επιταγές της παραδοσιακής θρησκείας. Με τον αποκλεισμό κάθε δογματισμού, η αμετάβλητη αλήθεια επίσης πεθαίνει και θάβεται. Δεν υπάρχει χώρος για σταθερό φυσικό νόμο ή απόλυτες ηθικές». Δηλαδή ο Dewey διατυπώνει ότι ο καθένας μπορεί να πράττει ότι θεωρεί σωστό. Εντούτοις, κανείς δεν μπορεί λογικά να αμφισβητήσει την έννοια της απόλυτης αλήθειας. Η αμφισβήτηση οποιασδήποτε έννοιας προϋποθέτει ως βάση της αμφισβήτησης την αποδοχή μιας απόλυτης αλήθειας. Αυτό θα το εξηγήσουμε με την παράθεση μερικών

από τα κλασσικά επιχειρήματα εναντίον της ύπαρξης της Απόλυτης αλήθειας, τα οποία είναι τα παρακάτω:

α) «Δεν υπάρχουν απόλυτα». Ο σχετικιστής διατυπώνει άθελά του ένα δόγμα του, μια απόλυτη γι' αυτόν αλήθεια. Η διατύπωση «Δεν υπάρχουν απόλυτα» είναι μια λογικά αυτοαναιρούμενη θέση. Αν είναι αληθής τότε ούτε αυτή η θέση είναι πάντα αληθής, άρα υπάρχει κάπου μια απόλυτη αλήθεια, η οποία φυσικά με την σειρά της αναιρεί την διατυπωθείσα θέση. Άρα η έκφραση αυτή αποτελεί παραλογισμό.

β) «Ποιος ξέρει ποια αλήθεια είναι η σωστή;» Ο ερωτών, ουσιαστικά, εξωτερικεύει και περιφέρει την αναζήτησή του για την απόλυτη αλήθεια και άρα ενδόμυχα παραδέχεται την ύπαρξή της.

γ) «Κανείς δεν ξέρει τι είναι αλήθεια». Και εδώ έχουμε την διατύπωση ενός δόγματος ή μια απόλυτη αλήθεια. Αν ισχύει η θέση του τότε ούτε αυτός ξέρει την αλήθεια της πρότασής του, αλλά τότε πως τολμά και διατυπώνει ότι ξέρει αυτό το οποίο διατυπώνει.

δ) «Δεν υπάρχει σωστό και λάθος». Αν τον ρωτήσουμε «αυτό που τώρα είπες είναι σωστό ή λάθος;» θα παγιδευτεί ο ίδιος στην ανοησία της άποψής του.

ε) «Ο καθένας μπορεί να πιστεύει ότι του αρέσει». Συμφωνούμε, αλλά τότε γιατί μας μάχεται όταν διατυπώνουμε την πίστη μας ή την δική μας θεώρηση και πεποιθήσεις;

ζ) «Ο καθένας μας φτιάχνει την δική του αλήθεια και την δική του ηθική». Ας τον ρωτήσουμε: «Ποιά είναι η δική σου αλήθεια και ηθική; Μίλησέ μας γι αυτά.» Κατά πάσα πιθανότητα θα αρχίσει να τραυλίζει ή να αοριστολογεί. Αξίζει να πούμε ότι τέτοιες προτάσεις και θέσεις ικανοποιούν τα αρχικά και επιφανειακά συναισθήματα και απαιτήσεις κάποιων μικροαναρχικών, αλλά κανείς απ' αυτούς δεν θα ήθελε να γίνει θύμα των απόψεών του. Αν πχ κάποιος απ' αυτούς γυρίσει στο σπίτι του και το βρεί παραβιασμένο και κλεμμένο ή κάποιος βιάσει την γυναίκα του, ποτέ δεν θα πει «Ω! πόσο όμορφο είναι που αυτός ο άνθρωπος έκανε πράξη την δική του ηθική. Ποιος

είμαι εγώ να του πω ότι δεν έπραξε σωστά;». Απλά όταν εκφράζει τις έωλες απόψεις του, ομιλεί εκ του ασφαλούς προκλητικά και ανοήτως, γνωρίζοντας ότι το «σύστημα», θεωρητικά τουλάχιστον, τον προστατεύει.

η) Συμπέρασμα: Όλοι αναζητούμε την απόλυτη αλήθεια διότι διαισθανόμαστε ότι κάπου υπάρχει και όσο διατυπώνουμε την αμφισβήτησή μας γι' αυτήν τόσο αποδεικνύουμε την ύπαρξή της. Μια απόλυτη μεταφυσική ή θρησκευτική αλήθεια είναι μια έκφανση της έννοιας του Απόλυτου, το οποίο συνδέεται άμεσα με την πηγή του, την Θεότητα.

β. Είναι Απόλυτη η Αλήθεια του Ιησού Χριστού;

Η αντίληψη ότι όλες οι θρησκείες οδηγούν στον Θεό, είναι μια θέση, η οποία διατυπώνεται, από ορισμένους, ως μια απόλυτη πνευματική αλήθεια. Εντούτοις, ότι εκλαμβάνεται ως αληθές δεν είναι απαραίτητα αληθές. Οι διάφορες θρησκείες δεν μπορεί να είναι όλες σωστοί δρόμοι προς την Απόλυτη Αλήθεια αφού μπορεί να είναι δρόμοι διαφορετικών κατευθύνσεων και προορισμών. Αν ο προορισμός είναι η μια και μοναδική Απόλυτη Αλήθεια τότε μόνο ένας είναι ο ασφαλέστερος και συντομότερος δρόμος προς Αυτήν. Όλοι οι άλλοι δρόμοι είναι ίσως περιπλανήσεις και το χειρότερο πολλές φορές ατελέσφορες. Η εξέταση για την αναζήτηση μιας απόλυτης μεταφυσικής ή θρησκευτικής αλήθειας, πρέπει να ξεκινήσει από μια αντικειμενική βάση, κατά τρόπο παράλληλο της επιστημονικής μεθοδολογίας, την οποία τόσο πολύ εκτιμούν οι ορθολογιστές. Η επιστημονική μεθοδολογία επιβάλλει αυτή η αντικειμενική βάση να είναι ουδέτερη και όχι εξ αρχής δεδομένη. Δεν μπορεί κανείς να ξεκινήσει την συζήτηση μ' ένα Μουσουλμάνο ή μ' ένα Βουδιστή χρησιμοποιώντας ένα εδάφιο των Ευαγγελίων. Και οι δύο τους αρνούνται να δεχθούν την Αγία Γραφή ως φορέα της απόλυτης αλήθειας. Η βάση συζήτησης πρέπει να επιλεγεί κάπου εκτός της Αγίας Γραφής. Μια τέτοια βάση πρέπει να απαντά στα εξής ερωτήματα:

1) Μήπως η θρησκευτική σου αλήθεια βασίζεται αποκλειστικά στην τυφλή πίστη;

Εξετάζοντας τον Χριστιανισμό, βλέπουμε ότι οι Χριστιανοί είναι οι μόνοι απ' όλους τους θεϊστές, οι οποίοι δεν χαρακτηρίζονται από τυφλή πίστη, αλλά διακρίνονται για την λογική λατρεία του Θεού (Ρωμαίους 12:1).

α) Μόνον ο Χριστιανισμός βασίζεται κατά πολύ στην τεκμηριωμένη μαρτυρία πολλών αυτοπτών μαρτύρων.

β) Στην Αγία Γραφή, ο Απόστολος Παύλος μας συνιστά να δοκιμάζουμε δηλαδή να ελέγχουμε όλες τις εκδοχές (1^η Θεσ. 5:21).

γ) Στην Αγία Γραφή, ο ίδιος ο Θεός λέγει «Ελάτε τώρα να διαλεχθούμε...» (Ησαΐα 1:18). Άρα Θεός έδωσε στους

ανθρώπους την ικανότητα να σκέπτονται, να κρίνουν και να διαλέγονται, δηλαδή να επιχειρηματολογούν συνομιλούντες.

δ) Η Αγία Γραφή μας λέει ότι ο Θεός έπλασε τους ανθρώπους και τους έδωσε τον νου για να σκέπτονται. (Ψαλμ 38:36).

ε) Η Αγία Γραφή μας λέει ότι ο Θεός βλέπει και αξιολογεί τις διάνοιες των ανθρώπων (Ψαλμοί 7:9, 26:2, Ιερεμίας 17:10, 20:12).

ζ) Οι Χριστιανοί ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν το μυαλό τους, να αναζητούν την σοφία και εξηγήσεις (Εκκλησιαστής 7:25).

η) Οι Χριστιανοί πρέπει να έχουν το μυαλό τους εναργές και νηφάλιο (1^η Πέτρου 1:13).

θ) Ο Απόστολος Πέτρος προτρέπει τους Χριστιανούς να επιχειρηματολογούν για την πίστη τους (1^η Πέτρου 3:15).

ι) Ο Απόστολος Παύλος πάντοτε κήρυττε με λογικά επιχειρήματα (Πράξεις 17:2, 17:17).

κ) Ο Απόστολος Παύλος προτρέπει τους Χριστιανούς να μη σκέπτονται αφελώς σαν παιδιά (1^η προς Κορινθίους 13:11).

λ) Ο Χριστός στην πρώτη και μεγάλη εντολή Του μας λέει να αγαπούμε τον Θεό με όλη την ένταση της διανοιάς μας (Ματθαίου 22:37).

μ) Η τυφλή πίστη δεν διδάσκεται πουθενά στη Αγία Γραφή.

2) Μήπως εξαρτάς την πίστη σου από την διδασκαλία ενός και μόνο ανθρώπου ή από παραδόσεις και μύθους;

Οι Χριστιανοί δεν εξαρτούν τη πίστη τους στην διδασκαλία ενός μοναδικού «φωτισμένου ανθρώπου», όπως πχ. συμβαίνει με τον Βουδισμό, τον Ταοισμό, τον Κομφουκιανισμό και το Ισλάμ ούτε από μια ομιχλώδη και παγανιστική μυθολογία, όπως στον Ινδουισμό.

α) Μόνο στον Χριστιανισμό μπορούμε να εμπιστευόμαστε αυτά τα οποία αρχικά και αυθεντικά εγράφησαν, επειδή έχουμε την Αγία Γραφή, η οποία:

(1) γράφτηκε σε 66 ανεξάρτητα, συνεχή, συνεκτικά και πλήρως μεταξύ τους συμφωνούντα βιβλία,
(2) γράφτηκε σε χρονικό διάστημα 1600 ετών,
(3) γράφτηκε από διαφορετικής πορείας ανθρώπους, αλλά εμπνευσμένους από τον μόνο αληθινό Θεό,
πχ:

- (α) Μωυσής: Εθνάρχης των Εβραίων,
- (β) Πέτρος: Ψαράς στην λίμνη της Γαλιλαίας,
- (γ) Αμώς: Ιουδαίος Βοσκός,
- (δ) Νεεμίας: Εβραίος Υπηρέτης,
- (ε) Δανιήλ: Πρωθυπουργός της Περσίας,
- (ζ) Ιησούς του Ναυί: Στρατηγός των Εβραίων,
- (η) Λουκάς: Ελληνιστής Γιατρός και

Ζωγράφος,

- (θ) Ματθαίος: Φοροεισπράκτορας των

Ρωμαίων,

- (ι) Σολομών: Βασιλιάς του Ισραήλ,
- (κ) Παύλος: Ιεροδιδάσκαλος και Σκηνοποιός,

(4) γράφτηκε σε διαφορετικούς χώρους και συνθήκες, πχ από:

- (α) τον Μωυσή στην έρημο,
- (β) τον Δανιήλ σε παλάτι,
- (γ) τον Ιερεμία σε υπόγεια εβραϊκή φυλακή,
- (δ) τον Παύλο σε ρωμαϊκή φυλακή,
- (ε) τον Λουκά ενώ ταξίδευε,
- (ζ) τον Ιωάννη σε σπηλιά στη νήσο Πάτμο,
- (η) τον Δαυίδ διωκόμενο ή μαχόμενο,

(5) γράφτηκε σε 3 ηπείρους και σε 3 γλώσσες:

- (α) Ασία, Αφρική, Ευρώπη,
- (β) Εβραϊκά, Αραμαϊκά, Ελληνικά.

β) Έχουμε την εξαιρετικά ακριβή, ανεξάρτητη και διασταυρωμένη ιστόρηση και μαρτυρία των τεσσάρων ευαγγελιστών.

γ) Την εντυπωσιακή επαλήθευση των προφητειών της Παλαιάς Διαθήκης στο πρόσωπο του Κυρίου Ημών Ιησού Χριστού,

δ) Την εντυπωσιακή επαλήθευση των προφητειών της Παλαιάς Διαθήκης σε μελλοντικά σημαντικά γεγονότα, πχ:

(1) την κατάρρευση της Αιγύπτου (Ησαΐας 19:1-4)

(2) την πτώση της Νινευή (Σοφονίας 2:13-15),

(3) την πτώση της Τύρου (Ιεζεκιήλ 26:1-5)

ε) Τις ανεξάρτητες ιστορικές μαρτυρίες μη Χριστιανών, οι οποίες επαληθεύουν τα Ευαγγέλια.

ζ) Την θυσία εκατομμυρίων Χριστιανών Μαρτύρων, οι οποίοι σφράγισαν με το αίμα τους την αλήθεια των Ευαγγελίων,

η) Την αρχαιολογική επαλήθευση της Αγίας Γραφής πχ:

(1) Η ανακάλυψη του αρχείου της Ebla στην βόρεια Συρία την δεκαετία του 1970,

(2) Έλεγαν ότι δεν υπήρξε βασιλιάς της Ασσυρίας Σαργών Β' (Αρνά), όπως αναφέρει ο Ησαΐας στο κεφ. 20:1, διότι το όνομα δεν είναι πουθενά καταγεγραμμένο. Εντούτοις βρέθηκε ακόμη και το παλάτι του Αρνά, στο Κορσαμπάντ του Ιράκ,

(3) Έλεγαν ότι δεν υπήρξε βασιλιάς της Βαβυλώνας Βαλτάσσαρ ονομαζόμενος στο βιβλίο του Δανιήλ, κεφ. 5. Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές, ο τελευταίος βασιλιάς της Βαβυλώνας ήταν ο Ναβουχοδονόσωρ. Ωστόσο, βρέθηκαν επιγραφές που μας λένε ότι ο Βαλτάσσαρ ήταν γιός του Ναβουχοδονόσωρα και συμβασιλέας της Βαβυλώνας,

(4) και πολλά, πολλά άλλα.

3) Η θρησκευτική σου αλήθεια, δίνει σαφείς και πλήρεις απαντήσεις στα οντολογικά ερωτήματα;

α) Η Αγία Γραφή, είναι η μόνη που απαντά με συγκλονιστική πληρότητα σε όλες τις υπαρξιακές μας ερωτήσεις, όπως:

- Ποιός είμαι;
- Από πού έρχομαι και πού πάω;
- Ποια είναι η σκοπιμότητα της ύπαρξής μου;

- Ποια είναι η Πρωταρχική Αιτία του σύμπαντος;
- Πως συσχετίζομαι με την Πρωταρχική Αιτία της κάθε ύπαρξης και πραγματικότητας;
- Πως συσχετίζομαι με τους ομοίους μου και την λοιπή φύση;
- Τι συμβαίνει μετά τον βιολογικό μου θάνατο;

β) Η Αγία Γραφή είναι η μόνη πλήρης και αληθής θεωρία για όλα τόσο στο φυσικό, όσο και στο μεταφυσικό ή υπερφυσικό σύμπαν. Οι παρουσίες και οι θαυματουργικές επεμβάσεις, προϊόν της μεσιτείας των Αγίων μας, την επαληθεύουν διαρκώς. Όλες οι άλλες μεταφυσικές εκδοχές είναι αβέβαια, ανεπαλήθευτα, ασαφή ανθρώπινα κατασκευάσματα, με συχνές και ποικίλες δαιμονικές παρεμβάσεις.

4) Γιατί κάποιος πρέπει να εμπιστευθεί τον Ιησού Χριστό αντί για τον Μωάμεθ, τον Σιντάρτα Γκουατάμα (Βούδα), τον Κομφούκιο, τον Λάο Τσε ή οποιονδήποτε άλλον;

Επειδή ο Ιησούς Χριστός, όπως ήδη στα προηγούμενα αναφέραμε:

α) Δήλωσε και απέδειξε ότι είναι ο Θεός,

(1) Μόνον Αυτός έκανε θαύματα,

(2) Μόνον Αυτός ανέστησε νεκρούς,

(3) Μόνον Αυτός ανέστησε Εαυτόν εκ νεκρών για

να αποδείξει την Θεότητα και την κυριαρχία Του επί του θανάτου,

β) Μόνον Αυτός δήλωσε ότι είναι η Οδός, η Αλήθεια, η Ανάσταση και η Ζωή, το Φως, ο Άρτος και το Ύδωρ, καταργώντας ουσιαστικά, ως πλάνη, την κάθε άλλη θρησκευτική ή μεταφυσική πεποίθηση.

γ) Η σύγκριση των προσωπικοτήτων των διδασκάλων είναι συντριπτικά υπέρ του Ιησού έναντι οποιουδήποτε άλλου και η σύγκριση της ποιότητας των διδασκαλιών είναι επίσης συντριπτικά υπέρ της Διδασκαλίας του Ιησού, όπως ήδη είδαμε σε προηγούμενη ενότητα (σελ. 90-123):

(1) Ο Βούδας υπήρξε ένας άθεος ειρηνιστής φιλόσοφος, ο οποίος απέφευγε την δυστυχία, ενώ ο Ιησούς την θεράπευε.

(2) Ο Μωάμεθ υπήρξε ένας θρησκόληπτος σαρκολάτρης, παιδεραστής, φιλοχρήματος, εξουσιαστής, βίαιος και φονιάς, ενώ ο Ιησούς ως άνθρωπος υπήρξε αγνός, λιτός, αγαθός, ταπεινός και μολονότι είχε όλη την Θεϊκή εξουσία, την απεδύθη για την σωτηρία μας.

(3) Ο Κομφούκιος υπήρξε ένας απλά συνετός γραφειοκράτης και φιλοσοφών άνθρωπος.

(4) Ο Λάο Τσε υπήρξε ένας καλοπροαίρετος άνθρωπος, ασαφής μεταφυσικός και κοινωνικός φιλόσοφος.

(5) Ο Ιησούς είναι ο Ων, ο Ζων, ο Θεός, ενώ όλοι οι υπόλοιποι, είναι νεκροί άνθρωποι.

(6) Τα καλά στοιχεία των διδασκαλιών όλων των άλλων πηγάζουν από ένα συνδυασμό της έμφυτης ανθρώπινης ηθικής και μιας ρυθμιστικής κοινωνικής ανάγκης. Στο δε Ισλάμ έχουμε μια πτωχευμένη, εκβαρβαρισμένη και οπισθοδρομική μίμηση του Μωσαϊκού νόμου και των Ευαγγελίων.

(7) Όλες αυτές οι θρησκείες είναι ανεπαρκείς ή και στρεβλές εκδοχές της Αλήθειας, δηλαδή πλάνες.

5) Παρατηρούνται στην θρησκεία σου ευεργετικά υπερφυσικά φαινόμενα, ως απόδειξη της όντως υπερφυσικής και θεϊκής προέλευσής της και έγκρισής της;

Μόνο στον Χριστιανισμό και ιδιαίτερα στην Ορθοδοξία υπήρχαν και εξακολουθούν να γίνονται τόσο πολλά ευεργετικά θαύματα.

α) Καμιά άλλη θρησκεία, εκτός του Ιουδαϊσμού, στο προ Χριστού παρελθόν και του Χριστιανισμού έκτοτε, δεν αναφέρει επίσημα και καταγεγραμμένα την ύπαρξη ευεργετικών θαυμάτων του Θεού στην ζωή των πιστών της. Θαύματα, τα οποία αποδέχεται εκ του αποτελέσματος, αλλά δεν μπόρεσε ποτέ να ερμηνεύσει ο επιστημονικός έλεγχος.

β) Στο Ισλάμ αναφέρονται ως θαύματα συνήθως ο σχηματισμός του ονόματος του Αλλάχ, πότε στα σύννεφα, πότε στον βυθό της θάλασσας ή ακόμα και ...σε μια φέτα καρπούζι!

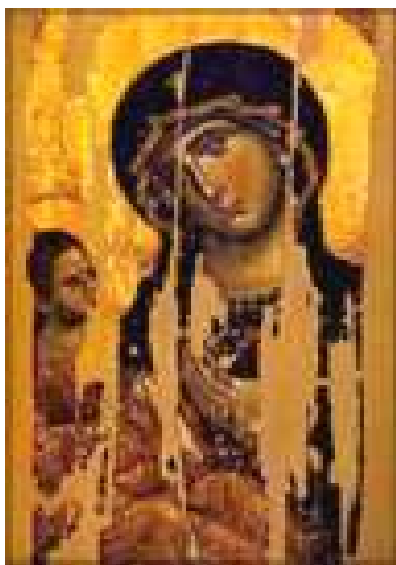
Στους θεωρούμενους, από το επίσημο Σουνιτικό ή Σιιτικό Ισλάμ, αιρετικούς μυστικιστές μοναχούς Σούφι, αναφέρονται «θαύματα» αεροβασιών, και σωματικών εξαφανίσεων.

γ) Στον Ινδουισμό, εκτός από τις ταχυδακτυλουργίες των φακίρηδων, αναφέρεται ένα και μοναδικό ...«θαύμα». Πριν μερικά χρόνια, από το στόμα του αγάλματος του θεού – ελέφαντα(!!!) Γκανέσα έτρεξε ...γάλα.

δ) Στις παγανιστικές θρησκείες έχουμε φαινόμενα μαύρης και βλαπτικής μαγείας, κατά της υγείας και της ζωής ανθρώπων και τα οποία είναι εμφανώς σατανικής προέλευσης.

ε) Τα ονομαζόμενα «θαύματα» των άλλων θρησκειών είναι μεταφυσικά φαινόμενα εντυπωσιασμού και όχι ευεργετικά θαύματα όπως εκείνα της Χριστιανοσύνης. Τα «θαύματα» εντυπωσιασμού δεν είναι αθώα, είναι προϊόντα της δαιμονικής ενέργειας και επίδειξη δαιμονικής δύναμης. Τι αξία έχουν για την ανθρωπότητα τέτοια «θαύματα»; Καμμία αξία, αλλά μόνο βλαπτικές επιπτώσεις.

ζ)) Μόνο στον Χριστιανισμό υπάρχει το θαύμα των πλήρως εκπληρωθεισών γραπτών προφητειών για τον ερχομό, την θεότητα, την ενανθρώπιση, τα θαύματα, το σωτηριολογικό έργο, την θυσία, τον θάνατο, την ανάσταση, την ανάληψη και την υπόσχεση επιστροφής του Μεσσία Ιησού Χριστού. Επίσης εκπλήρωση προφητευθέντων μελλοντικών γεγονότων. Σε καμμία άλλη θρησκεία δεν έχουμε επαληθευμένες προφητείες.

4. Η Άσκηση της Απολογητικής

Έχουμε ένα καταπληκτικό δώρο. Ο Θεός μας έδωσε τον Λόγο του, ο οποίος μας εξασφαλίζει την οντολογική μας βεβαιότητα. Ο Θεός μας έδωσε την Αλήθεια, την οποία μπορούμε και πρέπει να ομολογούμε και διακηρύττουμε στους συνανθρώπους μας με διάπυρη καρδιακή εμπιστοσύνη σ' Αυτόν. Άραγε μας χρειάζονται πολλά χρόνια θεολογικής παιδείας; Όχι απαραίτητα. Αυτό το οποίο χρειαζόμαστε είναι το έλεος, η φώτιση και χάρη του Κυρίου μας, η απασχόληση του πνεύματός μας με την διδασκαλία Του, η καθοδήγηση του πνευματικού μας πατέρα και η συνειδητή χριστιανική απολογητική μας πορεία.

Η άσκηση της απολογητικής ακολουθεί τέσσερα βήματα.

α. Την Απόκτηση της Γνώσης: Δημιουργούμε και εμπλουτίζουμε διαρκώς το γνωστικό μας υπόβαθρο. Πηγές της γνώσης μας είναι η μελέτη της Αγίας Γραφής και των πατερικών κειμένων. Κατόπιν ο θρησκευτικός προσανατολισμός εκείνου με τον οποίο πρόκειται να συνομιλήσουμε. Καθοδηγητές μας πρέπει να είναι οι πνευματικοί πατέρες μας και εργαλεία μας η πραότητα και η κριτική σκέψη. Το γενικό περίγραμμα της αποκτώμενης γνώσης, για την συγκρότηση της απολογητικής μας, περιλαμβάνει τις εξής θέσεις:

1) Ο Θεός είναι η μοναδική αυθύπαρκτη και αυτάρκης, ύψιστη πνευματική οντότητα, η παντογνώστρια και παντοδύναμη βούληση, από την οποία κάθε άλλο ον ή πράγμα, φυσικό ή υπερφυσικό, υλικό ή πνευματικό δημιουργήθηκε και υπάρχει.

2) Ο Θεός είναι Ένας και Τρισυπόστατος ή Τριαδικός, διότι έτσι μας αποκαλύπτεται και έτσι εκδηλώνεται τόσο στα βιβλικά κείμενα όσο και στην δημιουργία Του.

4) Ο Θεός ενδιαφέρεται για την δημιουργία Του. Εποπτεύει, συντονίζει και επεμβαίνει στην δημιουργία Του.

5) Η φύση, τόσο η έμβια, όσο και η ανόργανη, είναι δημιούργημα του Θεού και η πλέον αισθητή αποκάλυψή Του.

6) Ο άνθρωπος είναι η μόνη γνωστή φυσική μορφή νοήμονος ύπαρξης, η οποία αποτελεί ένα ιδιαίτερο δημιούργημα του Θεού και στο οποίο έχει δοθεί μια πνευματική και μια υλική υπόσταση σε μια μοναδική προσωπική ενότητα, την οποία χαρακτηρίζει:

- α) η ιδιοπροσωπία και η αυτοσυνειδησία,
- β) η λογική και η κρίση,
- γ) η ικανότητα ανάπτυξης και συσώρευσης γνώσεων,
- δ) η δυνατότητα και συνάμα η ευθύνη του να επιλέγει τον τρόπο που σκέπτεται και ενεργεί (η ελεύθερη βούληση),
- ε) η δημιουργικότητα,
- ζ) η θρησκευτικότητα ως μια ενστικτώδης αναζήτηση του Θεού (θεοστρέφεια),
- η) η δυνατότητα αιώνιας κοινωνίας με τον Θεό ως σκοπός ύπαρξης,

6) Αποκαλυπτικές πληροφορίες του Θεού έχουν δοθεί σε επιλεγμένους απ' Αυτόν ανθρώπους και έχουν καταγραφεί απ' αυτούς στην Αγία Γραφή, όπου:

- α) Στην Γένεση έχουμε την περιγραφή της Δημιουργίας του Θεού, από το υλικό σύμπαν ως τον άνθρωπο,
- β) Στις Προφητείες έχουμε προϊστορία της εισόδου του Θεού στην δημιουργία Του, στον χρόνο, τον χώρο και την ύλη.

γ) Στα Ευαγγέλια έχουμε την είσοδο του Θεού στην ανθρώπινη ιστορία, με το πρόσωπο του σαρκωμένου Λόγου Του, του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού. (Λόγος = έναρθρος λογικός λόγος, πληροφορία, διδασκαλία, αιτία και σκοπός, αρμονική σχέση και αναλογία).

(1) Αυτή η προσωπική αποκάλυψη του Θεού, έχει με συγκλονιστική ακρίβεια επαληθεύσει όσα είχαν σχετικά γραφεί, αιώνες πριν, από τους Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης.

(2) Ο Θεός κενώθηκε και ενανθρωπίστηκε ως Ιησούς Χριστός με την γέννησή Του από την Αειπάρθενο Μαρία, κατά θαυματουργικό τρόπο κατόπιν άσπορης

σύλληψης. Ενανθρωπίσθηκε απάτωρ εκ μητρός και αμήτωρ εκ πατρός.

(3) Η ληφθείσα ανθρώπινη φύση του Λόγου υπήρξε το υπόδειγμα του ιδανικού ανθρώπου, κατά το θέλημα του Θεού, το οποίο οι άνθρωποι πρέπει να ακολουθούν, προκειμένου να εκπληρώσουν επιτυχώς τον σκοπό της ύπαρξής τους.

δ) Η Καινή Διαθήκη και η Ιερά Παράδοση των Αγίων της Εκκλησίας του Χριστού είναι οι αποκεκαλυμμένες οδηγίες επιτυχούς εκπλήρωσης του σκοπού της ζωής των ανθρώπων,

7) Οι δέουσες ανθρώπινες προσπάθειες, υποδειχθείσες από τον Ιησού Χριστό, για την τήρηση της επαφής του ανθρώπου με τον Θεό και την σωτηρία του είναι η λατρεία του Θεού με:

- α) πίστη, ταπείνωση και μετάνοια,
- β) προσευχή και μελέτη των Γραφών,
- γ) πνευματική και σαρκική άσκηση,
- δ) μυστηριακή ζωή,
- ε) έργα ελέους και αγάπης προς τον συνάνθρωπο.

8) Η προσευχή είναι μια αδιαμφισβήτητη δια-υποκειμενική και βιωματική εμπειρία επικοινωνίας με τον Θεό, η οποία περιλαμβάνει την έκφραση ευχαριστιών και την υποβολή αιτημάτων. Ο Θεός απαντά στις προσευχές μας, με την χορήγηση της χάριτος Του, με την διαμόρφωση των συμφερότερων καταστάσεων για την ύπαρξή μας και τελικά με την σωτηρία των ψυχών μας.

9) Τα θαύματα είναι αποκαταστατικές, ευεργετικές ή δικαιοπρακτικές παρεμβάσεις του Θεού, οι οποίες χωρίς να αναστέλλουν ή να καταργούν τους φυσικούς νόμους και τις φυσικές διαδικασίες, τις αδρανοποιούν εν τόπω και χρόνω. Τα θαύματα κανείς δεν μπορεί να τα εξηγήσει με την ανθρώπινη λογική ή την επιστήμη και συμβαίνουν ως απάντηση της χάριτος του Θεού στα αιτήματά μας, όταν αυτά εκφράζονται με βαθιά πίστη σ' Αυτόν.

β. Την Επιλογή Θέματος: Μετά την συγκρότηση του γνωστικού μας υποβάθρου, επιλέγουμε ένα θέμα, το οποίο θα επεξεργαστούμε. Ας πούμε ότι πρέπει να μιλήσουμε με ένα φίλο, ένα συνεργάτη, ένα γείτονα, ο οποίος μας έχει εκφράσει κάποιες ενστάσεις ή αμφιβολίες του για την αλήθεια της πίστης μας. Οποιοδήποτε κι αν είναι το απολογητικό κίνητρό μας, επιλέγουμε ένα θέμα πίστεως και το ερευνούμε σε βάθος.

γ. Την Προετοιμασία μας: Αφού εξασφαλίσουμε ότι γνωρίζουμε τις αντίθετες απόψεις, διαμορφώνουμε τις θέσεις μας και τις απαντήσεις μας στις αναμενόμενες ερωτήσεις. Αφού έχουμε καθορίσει το θέμα, το οποίο πρόκειται να συζητήσουμε με τον αμφισβητία, πχ «Οι ιστορικές αποδείξεις για τον Ιησού», πρέπει να συλλέξουμε τα στοιχεία μας από όλες τις αξιόπιστες διαθέσιμες πηγές: Αγία Γραφή, ιστορικά βιβλία, πνευματικούς πατέρες, θεολόγους. Γνωρίζοντας το που να βρούμε και το πώς να βρούμε τις απαντήσεις, οι οποίες μας χρειάζονται, μας είναι στοιχείο απαραίτητο.

δ. Την Τακτική: Όταν δύο πρόσωπα προσπαθούν να εκθέσουν τις αντίθετες απόψεις τους, το καθένα απ' αυτά θεωρεί και ισχυρίζεται ότι έχει το δίκιο με το μέρος του. Έτσι η προσέγγισή τους στο υπό εξέταση θέμα είναι διαφορετική και κυρίως ανταγωνιστική. Ο απολογητής, για να οδηγήσει την συζήτηση στην αλήθεια, πρέπει να διατηρήσει την ψυχραιμία του, δηλαδή την συναισθηματική και συγκινησιακή ισορροπία του. Πολλοί Χριστιανοί, ακόμη και οι μελετημένοι, όταν αντιμετωπίζουν αντίθετους, συχνά κάνουν ένα λάθος τακτικής και ψυχραιμίας. Προσπαθούν αγανακτισμένοι να αμυνθούν σε όποια πρόταση διατυπώνει ο οποιοσδήποτε. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι όποιος διατυπώνει μια άποψη, αναλαμβάνει και το βάρος της απόδειξής της. Αν δεν έχει αποδείξεις ή τουλάχιστον κάποιες τεκμηριωμένες ενδείξεις, τότε η θέση του είναι μια αυθαίρετη γνώμη, την οποία διαμόρφωσε από υποκειμενικές εκτιμήσεις ή και φήμες. Αυτό θα το ξεκαθαρίζουμε με πολύ ευγένεια και ψυχραιμία στον συνομιλητή μας, διότι αποτελεί βασικό κανόνα λογικής συζήτησης. Με

αυτόν τον τρόπο ο συνομιλητής μας, συνήθως αισθάνεται γυμνός απέναντί μας και αν είναι καλοπροαίρετος και θελήσει να μας ακούσει, θα μας ακούσει με συναισθήματα αυξημένου σεβασμού και εκτίμησης.

Στην καθημερινή μας ζωή, μας παρουσιάζονται αμφισβητίες με τόσο πολλές στρεψόδικες τακτικές και τεχνάσματα, ώστε κάποιοι από μας να νομίζουν ότι αυτοί οι εχθροί της Αγίας Γραφής έχουν δεκάδες αν όχι εκατοντάδες από επιχειρήματα στην διάθεσή τους και ότι το γεγονός αυτό καθιστά την ανασκευή της πληθώρας των επιχειρημάτων τους ένα φοβερής προσπάθειας και όγκου έργο. Αυτή η φαινομενική πληθώρα των αντιβιβλικών επιχειρημάτων, ουσιαστικά δεν είναι τίποτε περισσότερο από το διαφορετικό μασκάρωμα μιας μόνον χούφτας διαβολικά εμπνευσμένων λογικών παγίδων και δόλιων τακτικών, τις οποίες εύκολα μπορούμε να αποφύγουμε και να αποκαλύψουμε το ψεύδος τους. Αυτές οι δόλιες τακτικές και παγίδες εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

1) Πρόκληση και Συναισθηματική Εκμετάλλευση. Η αρνητική συγκινησιακή φόρτιση διώχνει την αγαθή λογική του απολογητή και εκτρέπει τον λόγο του σε ανεξέλεγκτη, άχρηστη, οργισμένη και άσχετη περιπλάνηση εκτός του λογικού ειρμού και σκοπού του. Γνωρίζοντάς το αυτό ο αντίπαλος προσπαθεί να προκαλέσει, να εκμεταλλευτεί την συναισθηματική αστάθεια και να καταστρέψει την λογική συνοχή του απολογητή στην έκφραση των θέσεών του. Έτσι ο απολογητής πρέπει να διατηρήσει με αδιάλειπτη εσωτερική προσευχή την πραότητα του. Οι πολέμιοι της Αγία Γραφής επιχειρούν να προκαλέσουν την οργή του απολογητή και ακόλουθα να θριαμβολογήσουν, ότι η οργή του απολογητή αποδεικνύει ότι η χριστιανική αγάπη είναι υποκριτική και εξαφανίζεται όπου εμφανίζονται διαφωνίες και ότι ο απολογητής δεν έχει λογικά επιχειρήματα.

Οι μέθοδοι πρόκλησης είναι οι εξής τρείς:

- α) Η προκλητική διαστροφή της πραγματικότητας,
- β) Η εκτόξευση ψεύτικων κατηγοριών,
- γ) Η λοιδωρία, η καταφρόνηση και οι ύβρεις.

Ο απολογητής πρέπει να ασκηθεί στο να αγνοεί ύβρεις, προκλήσεις και λοιδορίες και να παραμένει προσκολλημένος στον σκοπό του.

2) Αρνητικές γενικεύσεις, παιδαριώδεις ερμηνείες, σκόπιμες παρερμηνείες, βλάσφημες σοφιστείες, ανύπαρκτες αναλογίες.

α) Χρήση αυθαίρετων και χυδαίων γενικεύσεων του τύπου «όλοι οι παπάδες είναι διεφθαρμένοι»,

β) Απλοϊκές ερμηνείες και παρερμηνείες των βιβλικών κειμένων και με βάση αυτές, εξαγωγή και προβολή αυθαίρετων συμπερασμάτων. Πχ «Είναι δυνατόν ένας πανάγαθος Θεός να τιμωρεί τους πρωτόπλαστους επειδή δαγκώσανε ένα μήλο; Τι σαχλαμάρες είναι αυτές; Τόσο αφελείς και τόσο ανόητοι είστε;».

γ) Αποδοχή κάποιων διαδεδομένων αντιχριστιανικών και πρόστυχων ψεμάτων ως αποδεδειγμένων αληθών στοιχείων και με βάση αυτά, διατυπώνουν τα αντιχριστιανικά τους ιδεολογήματα. Πχ «Ο Da Vinci απέδειξε την πραγματική ποιότητα της σχέσης του Ιησού με την Μαγδαληνή»,

δ) Χρησιμοποίηση μιας αλήθειας ως βάσης, προκειμένου να δείξουν την «εντιμότητά» τους και κατόπιν με σοφιστείες και χαλκευμένα επιχειρήματα να άγονται σε εσφαλμένα μιν, αλλά επιθυμητά γι' αυτούς συμπεράσματα. Πχ «Η χριστιανική διδασκαλία έχει πραγματικά υψηλή ηθική και κοινωνική αξία, όσο καμμιά άλλη (η αλήθεια) και ο Ιησούς (αρχίζει το «μεταξένιο» ψέμα) είναι ο μεγαλύτερος ηθικοφιλόσοφος που πέρασε από τον κόσμο, αλλά όχι φυσικά Θεός γιατί πουθενά στην Βίβλο δεν έχουμε την παραμικρή νύξη Του ότι ήταν Θεός»

ε) Χρησιμοποίηση επιχειρημάτων με αναλογίες και παραλληλισμούς, που να μοιάζουν επιτυχημένα, κι ας είναι έωλα, ψευδή και χωρίς πραγματικές ομοιότητες με το συζητούμενο θέμα. Πχ, «Όπως ο Χριστός βασανίστηκε γιατί ήταν ευεργέτης των ανθρώπων, έτσι και ο Προμηθέας πολλά χρόνια νωρίτερα, βασανίστηκε γιατί υπήρξε επίσης ευεργέτης

των ανθρώπων. Βλέπουμε δηλαδή, ότι κάλλιστα η Ιστορία του Προμηθέα μπορεί να έχει επηρεάσει την ζωή του Χριστού».

Ο απολογητής με πολύ προσοχή πρέπει να εντοπίζει τις νοηματικές και λογικές αυθαιρεσίες και να τις ανασκευάζει μία προς μία.

3) **Εξαπάτηση**. Οι διάφοροι πολέμιοι της Αγίας Γραφής προσπαθούν να εξαπατήσουν με τις παρακάτω μεθόδους:

α) Χρησιμοποιούν την αρχή της μισής αλήθειας κόβοντας και ράβοντας μερικά μόνον από τα υπάρχοντα και διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία. Παρασιωπούν ή υποβαθμίζουν σκόπιμα όλα εκείνα τα στοιχεία, τα οποία δεν στηρίζουν τις θέσεις τους. Ο απολογητής πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζει αυτού του είδους την απόπειρα εξαπάτησης και να την καταγγέλλει,

β) Υπεκφυγές και αποφυγή ενός δυνατού επιχειρήματος του απολογητή με επίκληση κάποιου άγνωστου μεν, αλλά αποδεδειγμένου τάχα μηχανισμού της δαρβινικής εξέλιξης.

γ) Προσπάθεια δημιουργίας πεποιθήσεων με διαχρονικά επαναλαμβανόμενα ψεύδη. Αυτή είναι μια παλαιά και γνωστή μέθοδος φαιάς προπαγάνδας. Ο Γκαίμπελς, υπουργός του Χίτλερ, έλεγε ότι «επαναλαμβάνοντας με πειστικότητα ένα ψέμα εκατό φορές, οι περισσότεροι άνθρωποι θα το αποδεχθούν ως πραγματικό γεγονός». Ο απολογητής πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει και το ψεύδος του ισχυρισμού, αλλά και την δολιότητα της χρησιμοποιούμενης μεθόδου,

δ) Χρήση εκφράσεων διαφόρων «διασημοτήτων», ωσάν αυτοί να ήσαν αυθεντίες επί παντός. Πχ. «Ο Φρόυδ ή ο Μαρξ ή ο Νίτσε είπε ότι...». Ο απολογητής πρέπει να γνωρίζει τι πραγματικά είπαν αυτοί οι άνθρωποι και που σφάλουν σε σχέση με το συζητούμενο θέμα.

ε) Επιδίωξη εντυπωσιασμού και εξαπάτησης με την χρήση εξειδικευμένων όρων και υποθετικά επιστημονικών ευρημάτων, άγνωστων στους πολλούς και σε αμφίβολη σχέση με το συζητούμενο θέμα. Πχ. «Η επιστήμη της νευροφυσικής

έχει αποδείξει ότι η θρησκευτική πίστη οφείλεται στην κακή λειτουργία του υποθαλάμου και μάλιστα συχνά σημαίνει και κάποια επιληπτική προδιάθεση». Ο απολογητής ζητά περισσότερες εξηγήσεις, ονόματα ερευνητών, πειραματικές αποδείξεις, άρθρα, επιστημονικές κριτικές κτλ. επειδή τίποτε τέτοιο δεν έχει αποδειχθεί στην πραγματικότητα. Ότι σχετικό έχει δημοσιευθεί δεν είναι τίποτε άλλο από επιστημονικοφανείς αυθαίρετες εικασίες και υποκειμενικές ερμηνείες. Επιπλέον το 80% του παγκόσμιου πληθυσμού θρησκεύει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι το 80% των ανθρώπων παγκοσμίως έχει βλαμμένο υποθάλαμο; Καμιά τέτοια ιατρική στατιστική δεν υπήρξε ποτέ.

4) Αποπροσανατολισμός και πρόκληση σύγχυσης.

Οι διάφοροι αντίχριστοι επιδιώκουν να αποπροσανατολίσουν και προκαλέσουν σύγχυση στον απολογητή, ώστε αυτός να χάσει τον ειρμό της σκέψης του και να μη μπορέσει να δομήσει τον λόγο του με τα επιχειρήματά του. Ο απολογητής πρέπει με σθεναρότητα να παραμείνει εστιασμένος στο θέμα του, υπομιμνήσκοντας στον άλλον να πάψει να επιδιώκει την εκτροπή της συζήτησης και του διαλόγου σε ασυνάρτητους μονόλογους. Οι μέθοδοι αποπροσανατολισμού και σύγχυσης του απολογητή είναι οι ακόλουθες:

α) Βομβαρδισμός του απολογητή με πολλές ερωτήσεις μαζί,

β) Εκτόξευση νέας ερώτησης πριν ο απολογητής δώσει μια ολοκληρωμένη απάντηση σε μια προηγούμενη ερώτηση,

γ) Διατύπωση μιας άσχετης πρότασης ή παρατήρησης, ώστε ο απολογητής να κοντοσταθεί σ' αυτήν και να χάσει τον ειρμό του,

δ) Παρέκκλιση με την εκζήτηση διατύπωσης λεπτών ορισμών από τον απολογητή. Πχ «Μιλάς για ψυχή, τι ακριβώς εννοείς με τον όρο ψυχή;». Σκοπός τους είναι να πιαστούν από μια αδυναμία στην πληρότητα ή και την εκφραστική καθαρότητα του ορισμού, ώστε να αποδείξουν την λογική ανεπάρκεια του απολογητή. Ο απολογητής πρέπει να έχει σαφείς και πλήρεις

ορισμούς των λέξεων, τις οποίες χρησιμοποιεί. Συγκεκριμένα πρέπει να είναι σε θέση να απαντήσει ότι η ψυχή είναι η άυλη υπόσταση του ανθρώπου, η οποία αποτελεί την έδρα της ιδιοπροσωπίας και της ελεύθερης βούλησης του ανθρώπου, η οποία επιζεί μετά τον θάνατο του σώματος, όντας η ίδια κατά χάριν Θεού αθάνατη.

ε) Παρέλκυση με υβριστική διατύπωση ερωτήσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν πολυσήμαντες λέξεις. Πχ «Εσείς οι Χριστιανοί είσαστε ρατσιστές, υποκριτές και ανειλικρινείς. Μιλάτε για αγάπη, αλλά όπου ταιριάζει η νερόβραστη αγάπη σας. Γιατί αρνείστε την αγάπη μεταξύ των ομοφυλόφιλων;». Και εδώ ο απολογητής πρέπει να έχει σαφή και πλήρη γνώση των νοηματικών αποχρώσεων της ίδιας λέξης και να είναι σε θέση να τις αντιδιαστείλει. Ο απολογητής πρέπει να είναι σε θέση να καταδείξει ότι οι σχέσεις των ομοφυλοφίλων δεν είναι σχέσεις αγάπης αλλά διαστροφικές, ηδονοθηρικές και παρά φύση σεξουαλικές σχέσεις.

ζ) Εκτροπή με την κατασκευή ψευτο-διλημμάτων. Πχ. «Δεν υπάρχουν πραγματικές αρετές. Η αρετή είναι σχετική έννοια και είναι συνάρτηση των εκάστοτε επικρατουσών συνθηκών. Ας υποθέσουμε ότι έκρυβες στο σπίτι σου ένα εβραίο. Η Γκεστάπο σου χτυπά την πόρτα και σε ρωτά αν τον είδες. Θα πείς την αλήθεια που είναι αρετή και τον σκοτώνει ή ψέμα που είναι αμαρτία και τον σώζει;». Ο απολογητής πρέπει να είναι σε θέση να απαντήσει ότι σε τέτοιες περιπτώσεις θυσιάζουμε την αλήθεια στον βωμό μιας ανώτερης αρετής, αυτήν της ανυστερόβουλης φιλόανθρωπης αγάπης, την οποία ο άνθρωπος πρέπει να επιδείξει έστω κι αν ο ίδιος διακινδυνεύει την ζωή του, όπως στο παράδειγμα της ερώτησης.

5) Ο Εγωισμός, η Υπερηφάνεια και η Αυταρέσκεια.

Στην άσκηση μιας επιτυχούς απολογητικής παραμονεύει τον απολογητή και μια παγίδα, όχι μια παγίδα των αντίθεων ανθρώπων, αλλά του ίδιου του Σατανά, μια μεγάλη πνευματική αμαρτία. Ο απολογητής κινδυνεύει να ματαιωθεί από τον λογισμό του εγωισμού, της υπερηφάνειας και της αυταρέσκειας. Προσοχή, το πλεονέκτημα της συζήτησης, το οποίο αποκτούμε

είναι για να εκτελέσουμε την εντολή του Κυρίου, την κήρυξη της Αλήθειάς Του. Η ικανότητα υπεράσπισης της Αλήθειας είναι ένα δώρο της θείας χάριτος και όχι δικό μας διανοητικό επίτευγμα. Επίσης και όλες οι άλλες ικανότητες τις οποίες μπορεί να έχουμε είναι δώρο της θείας χάριτος. Πρέπει να παραμένουμε ταπεινοί, όχι μόνον εξωτερικά αλλά και εσωτερικά. Πρέπει ακόμα να έχουμε αγάπη για τον συνομιλητή μας. Η αλήθεια που διατυπώνεται με σκληρότητα και χωρίς αγάπη είναι εκδικητική αλαζονεία, αλλά και κάθε ευγένεια χωρίς αλήθεια είναι ψεύδος και υποκρισία ή στην καλλίτερη περίπτωση μια ρηχή και άχρηστη φιλοφροσύνη.

Σ. Β. Κ.